

BAKONYI BÉLA

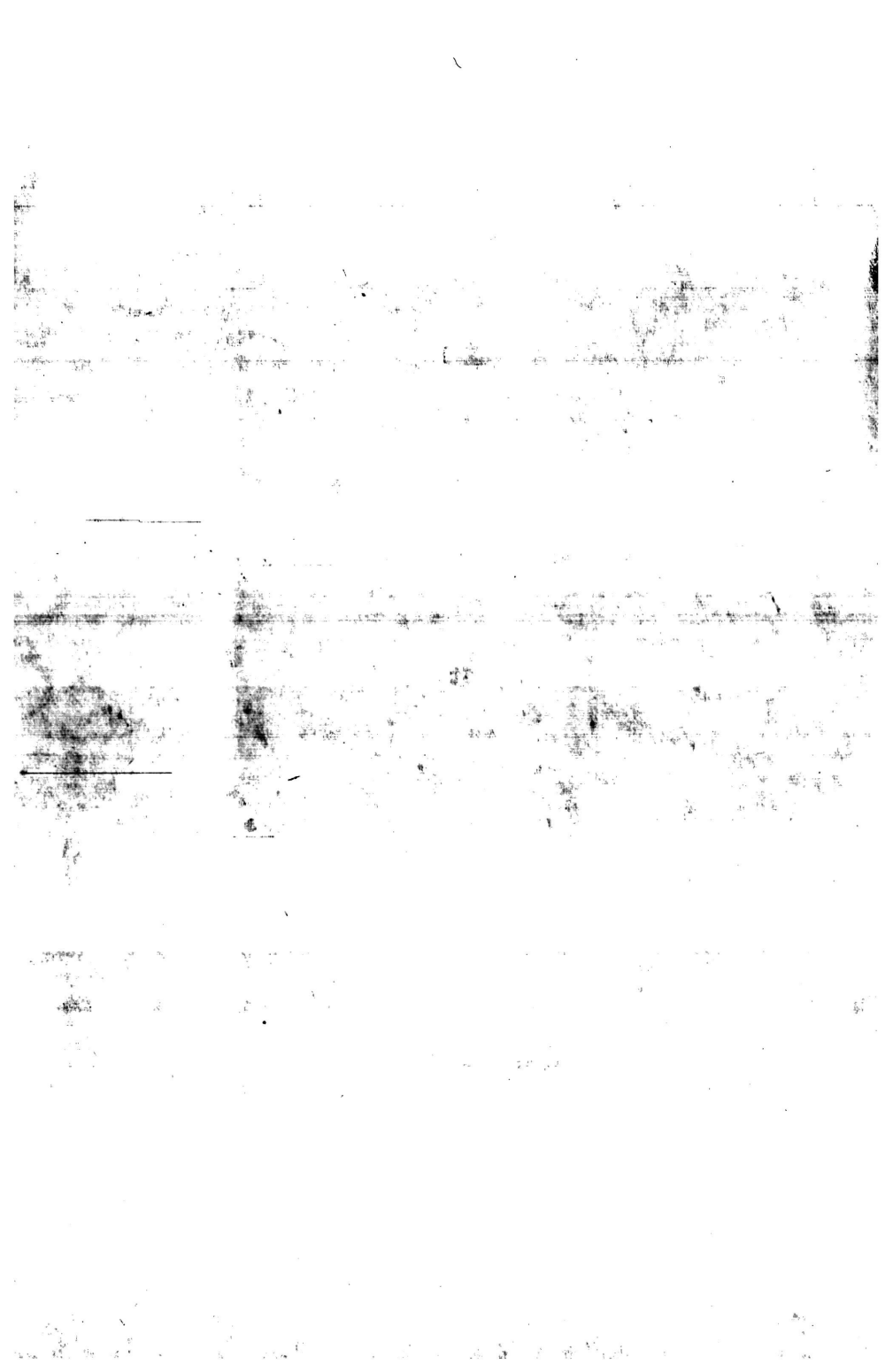
A szántói széles utca

77 abaújszántói és sárazsadányi népdal

A miskolci
Herman Ottó Múzeum
néprajzi kiadványai

XI.

A SZÁNTÓI SZÉLES UTCA

77

ABAUJSZÁNTÓI ÉS SÁRAZSADÁNYI NÉPDAL

**Gyűjtötte:
Bakonyi Béla**

Miskolc 1981

Lektorálta: Borsai Ilona

Borítóterv: Kamarás Jenő

Viga Gyula

közreműködésével szerkesztette

Szabadfalvi József

ISBN 963 01 29590

ISSN 0544 - 4233

▲ Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Tanács VB.
Művelődésügyi Osztály támogatásával

k i a d j a

a miskolci Herman Ottó Múzeum

Készült a B.A.Z. megyei Moziüzemi Vállalat
Sokszorosító üzemében F.v.: Forray József

1982-1000

U T R A V A L Ó

E kötet tartalma - Bakonyi Béla abaujszántói tanár gyűjtő és szerkesztő munkája - meggyőzően bizonyítja, hogy ma is van létjogosultsága a népdalgyűjtésnek. Még akkor is, ha a található dalok nagy része ismert anyag változata. A már lejegyzett dalkincs további életének vizsgálatát Kodály Zoltán is fontosnak tartotta (Magyar népzene 1937). S annak csak mindannyian örülhetünk, ha a népdalgyűjtés megindulása után hetven esztendővel, a néphagyomány pusztulása helyett egy-egy közismert dal még értékesebb változatával találkozunk, mint ahogy ez gyűjteményünkben tapasztalható.

De mit jelent az, hogy "ismert"? - Ha a népdaltanuló ifjúságra, vagy az énekkari és pávaköri tagokra gondolunk, nagymértékben szűkül az így nevezhető dalok köre. Egy vidék jellegzetes dalainak népszerű kiadványban való megjelentetése akkor is szükséges, ha a szakemberek, a hivatásos gyűjtők azokat mind ismerik. Az ilyen népszerűsítő kiadványok akkor se lesznek feleslegesek, ha a teljes Magyar Népzene Tára megjelenik, hiszen az a legfontosabb terjesztő réteg kezébe nemigen kerülhet. E 77 népdal javarésze hozzáférhető gyűjteményekben nem található, két község - Abaujszántó és Sárazsádány - hű és mai tükre, s figyelemreméltó válogatás egy juhászcsalád dalhagyományából.

(A Sivák család Cekeházán lakott - egy része még lakik is -, mely kis település, 1945 óta Abaujszántóhoz tartozik.)

Borsod gazdag népdalanyagába **Lajos Árpád**: Borsodi fonó c. munkája hézagpótló bepillantást nyújt (Herman Ottó Muzeum kiadása, Miskolc 1965). A Sivák család dalaival pedig először **C. Nagy Béla - Sztáreczky Zoltán**: A cekeházi Sivák család népdalművészete c. gyűjteménye foglalkozik (Herman Ottó Muzeum kiadása, Miskolc 1972). Bakonyi Béla munkája a népművészet mestere és családja dalkincsének a korábbi gyűjtések után még megmaradt anyagát tárja fel, s bővíti Borsod lejegyzett népdalkészletét. Ha kevésnek tartanánk, hogy a 77 dalból csak 13 a régi stílusú, felületesen ítélnénk, mert itt az új stílust is gyakran remek változatok képviselik. Ezek egy része erőteljes ötfokú hajlandóságot mutat, más része pedig már ismert dalok különlegesre csiszolódott, nemesebb variánsa. A régi stílusúak között két "Vidrócki" változatot is találunk: egyiket parlando (Igyunk azért, aki busul), a másikat giusto (Megyen a nyáj) előadásban. Mindkettő jellegzetes erre a borsodi területre. Az ereszkedő jellegű dallamok közül kiemelkednek még: Kovács vagyok jól élek, s a Fehér László ballada. A "Csaplárosné hallja", a "Gerencséri utca" kezdetű közismert dal ötsoros szép változata. Kánonban is énekelhető! A Kodály Zoltán: *Bicinia hungarica*

c. sorozatból kedvelt "Garibaldi csárdás kis ka-
lapja" kezdetű dalnak is érdekes rokonával lep meg
bennünket e könyvecske: "Csaplárosné hozzon egy li-
ter bort". Ennek legfőbb ékessége, hogy a harmadik
sorban lefelé tartó hétfoku skála (d't l s f m r)
utolsó négy hangja helyett a sárazsadányi dallam -
e tájegység változatainak megfelelően (L. Lajos
Árpád: Borsodi palóc népdaltípusok) - szép penta-
ton fordulattal készíti elő a negyedik sor "A"
képletének visszatérését (d't l l r r s l m).

Ne feledjük el, hogy a népdalgyűjtésben az
anyag pontos rögzítésén kívül nagy szerepe van an-
nak a sajátos művészi élménynek, melyet a legjobb
népénekesek nyújtanak. S Bakonyi Béla munkája tá-
volról se merült ki a felvételben és a dalok le-
jegyzésében. Az adatközlőket és a gyűjtőt lelkes,
nagy számú közösség kórusa és az általános iskola
tanulóifjusága kísérte, hogy a még élő nótafáktól
az előadás lejegyezhetetlen finomságait, a népdal
énekléséhez elengedhetetlenül szükséges belső tar-
tás egyszerű, természetes, de magasan izzó hőfokát
is átvegye. Ezért valósulhatott meg az, hogy az
énekesek által is már-már elfelejtett hagyomány ma
egy sokkal szélesebb kör élő kulturája, noha Sivák
Barnabás, a népművészet mestere már lehunyta sze-
mét, s családja is szétszóródva él.

E kötet háttérében ott áll egy jellegzetesen mai
társadalom: juhászok és állami gazdasági dolgozók,

ipari munkások, értelmiségiek és a tanulóifjúság
egysége, mely a község vezetőinek megértésével és
segítségével, sőt részvételével az éneklő közösség
olyan példáját valósította meg, hogy Abaujszántó
joggal kihívhatja versenyre bármely híres hagyomá-
nyápoló község éneklő társadalmát.

Gyűjteményünk jó szolgálatot tehet azért, hogy
az éneklő sokaság tovább növekedjék. S bizzunk
benne, hogy ebből a pásztortarisznyából nemcsak az
"Éneklő Borsod", hanem éneklő országunk nagyobb
családja is gyarapodik.

V a s s L a j o s

E L Ó S Z Ó

Ugy érzem, minden énektanár részére megtisztelő feladat, ha saját községében, járásában, vagy a megye egy-egy falujában népdalokat gyűjthet. A ceházi Sivák Barnabás és családja adta e gyűjtemény legtöbb dalát. Annak ellenére, hogy egy kötetnyi dal már kikerült a családból, még nekem is jutott bőven, s talán maradt is. Élményszámba ment a gyűjtés a családnál. Nemcsak daloltak, de elmondták egy fél évszázad multját: a keserű summás, az uradalmi juhász életet.

Sivák Barnabás a népművészet mestere, országosan ismert népdalénekes, 1967-ben gyógyithatatlan, hosszantartó betegségbe esett. Érezte, hogy ereje fogy, minden vágya az volt, hogy átadja a saját és családja által ismert népdalokat. A súlyos betegség ágyba döntötte, de gyakran felkelt és énekelt, biztatta családja tagjait, még a kis három éves unokát is, hogy álljanak a mikrofon elé és énekeljék amire tanította őket. Gyötrő betegségét a televízió "Röpülj páva" műsora enyhítette. Amikor élete végét érezte, magához hivatott, görcsösen megfogta a kezemet. Sokáig nem szólt s én hosszasan néztem beteg kezét a legszebb dalára gondolva:

"Juhászlegény de fehér a te kezed,
Rézkampóval keresed a kenyered."

Azután megszólalt, s csak annyit mondott:

"Tanítsák a népet énekelni!

Én mindent átadtam, amit tudtam."

Végrendeletnek éreztem szavait és megfogadtam, hogy hiven teljesitem, mert úgy érzem, ez az énektanár legszebb kötelessége.

Mindenki előtt ismeretes, hogy a hetvenes évek elejétől országunkat átszövő népdaléneklési mozgalom indult el, mely egyre terjed munkás- és parasztlakta helyeken egyaránt, izmosodik, s illetékes kulturális szerveink gondozásában a zenei közművelődés részévé vált. Az "Éneklő Magyarország" - ahogy Kodály megálmodta - nemcsak dalolási kedvet ösztönzött. A népdal - hagyományozás örök törvénye szerint - ez esetben nem a kutatás, de az önkéntesség alapján - az öregek féltve őrzött népdalaikat kínálták fel becsülettel és tiszta szívvvel, hogy gazdagabb legyen életünk. Így kerültek elő a sárazsádányi Nagy Józsi bácsi dalai is. Egyegy szál virágért nála is lehajoltam, hogy színesebbé tegyem csokromat.

Minden törekvésem az, hogy megyénkben a szépen kibontakozó énekkari, pávaköri mozgalmat, iskoláinkat segítsem a gyűjtött dalokkal. Bizom benne, hogy a megye más járásaiban is követik e példát, mint ahogy én követtem elődeimét, s talán ez a szándék is elősegíti a "Daloló Borsod" kibontakozását.

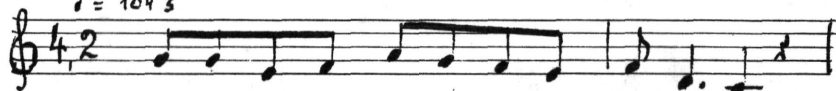
B a k o n y i B é l a

Szerelmi dalok

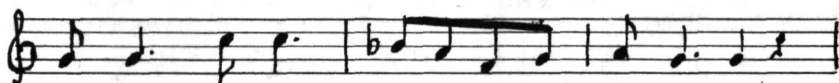
1. ABLAKOMBA BESÜTÖTT A HOLDVILÁG

Tempo giusto.

$\text{♩} = 104 \text{ s}$

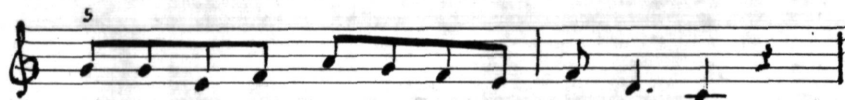
Ab-la-kom- ba be-sü-tött a holdvi-lág,

Az én ba-bám ab-ba fé-ső-li ma-gát.

Gön-dör haját száz felé fuj- ja a szél,

Szeress ba-bám, ha már ed-dig sze-ret-tél.

Görögdinnye, sárgadinnye hajastól,
Haragszik rám a szeretőm anyástól.
Ha haragszik, haragudjon magára,
Ölje magát a zavaros Tiszába.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
62 éves Cekeháza, 1968

2. A KISKERTEM IBOLYÁVAL VAN TELE

Tempo giusto

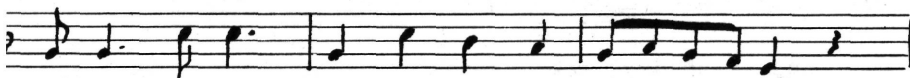
$\text{♩} = 116$

A kis-ker-tem i-bo-lyá-val van te-le,

Gye-re ba-bám szedd a li-la kö-tőd-be.

Lyu-kas a ba-bám kö-tő-je, se j haj a li-la,

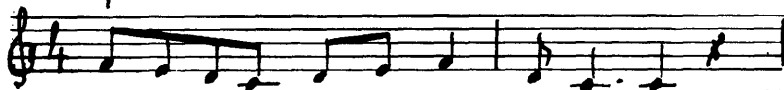
Ki hull be-lő - le a te - jes i-bo-lya.

♪ ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ |
Ugy akartalak szeretni, ne tudják,
De az eget rám világositották.
♪ ♪ ♪ ♪ ♪ | ♪ ♪ ♪ ♪ |
Rám világositotta a literes üveg,
Kisangyalom, sohse leszek a tied.

3. AZ ÉN ÖKRÖM

Tempo giusto ♩ = 108

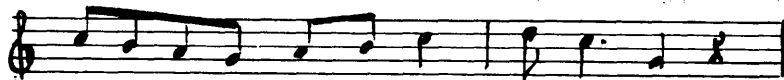
f

Az én ök-röm a Vi-rág, a Vi-rág

Le-et-te a re-ze-dát, re-ze-dát.

Hej re-ze-da, re-ze-da, vi-o-la,

Sze-ret-te-lek ba-bám, de csak ti-tok-ba.

Voltál-e már Egerbe, Egerbe?

Ha nem voltál, gyere be, gyere be.

Ott árulják a szép piros almát,

Irjál babám, mert elhagyjuk egymást.

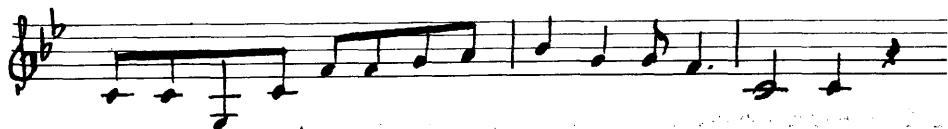
Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

4. AZ ÉJSZAKA ELALUDTAM, DE SZÉPET ÁLMODTAM

Tempo giusto $\text{♩} = 116$

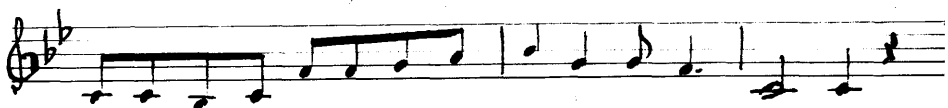
AZ éj-sza-ka el-a-lud-tam, de szé-pet ál-mod - tam:

Ke-sely lá-bu kis pej lo-vam kár-ba bo-csáj-tot-tam.

Rám is be-csül -tet-ték, ezt a sü-rü ke-rek er-dőt,

Már én töb-bet a fa-lu-ba nem tar-tok sze-re - tót.

A szeretóm udvarába van egy rezgő nyárfa,

Annak minden picci ága reszket, mintha fázna.

Szagos a levele, rajtam van a falu nyelve:

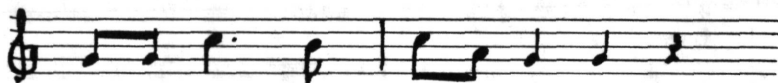
Miért is van a szeretómnek ilyen csalfa szeme?

5. AZT MONDTAD, HOGY MAJD ELVESZEL

Moderato $\text{♩} = 88$

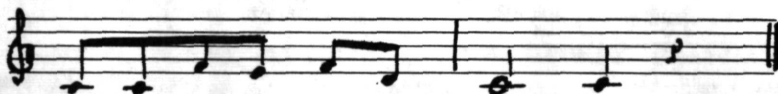
Azt mond-tad, hogy majd el-ve-szel,

Ha el- szán-tol, ha el- ve- tel.

El-szán-tot-tál, el-ve-tet-tél, se j - haj,

De ró-lam el- fe - lejt- kez- tél.

Nem szánt-vet az égi madár,
Mégis eltartja a határ.—
Én sem szántok, se nem vetek, sejhaj,
Mégis megélek köztetek.

Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

6. ÁTKAROLTA AZ EGET A SZIVÁRVÁNY

oderato ♩ = 108

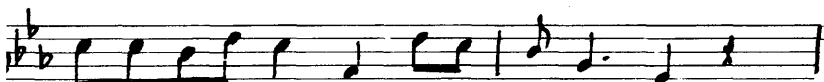
m

Át-ka-rol-ta az e - get a szi-vár-vány,

A fa-lu-ba én va-gyok a leg-ár-vább.

Ár-va va-gyok el- ha-gyott a sze-re-tóm,

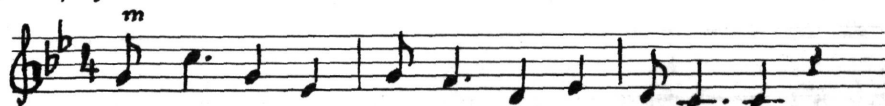
Vár magához en- gem a jó te -rem - tő.

Azért, hogy a ruhám nincs kivasalva,
Nem vagyok én a lányoknak az alja.
Sem eleje, sem utólja nem vagyok,
Azért, hogy egy barna legény elhagyott.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

7. BETEG A SZERETŐM AZ ÁGYBA FEKSZIK

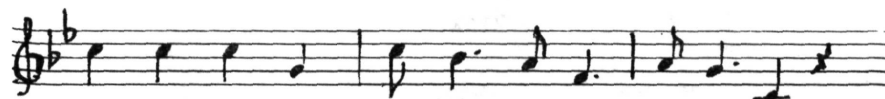
Tempo giusto $\text{♩} = 90$

Be-teg a sze - te-tóm, az ágy-ba fek-szik,

Pi-ros bár-sony pap-lan-nal ta- ka-ró-zik.

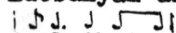

Kelj fel csár-dás kis-an-gya-lom, ha le-het,

Mind a két ka-rom-mal át - tal ö-lel-lek.

Nem kélek fel, mert beteg vagyok nagyon,
A szívemen sulyos a bánat nagyon.
A szívemen százhusz fontos a bánat,
Mert nem hagyják szeretni a babámat.

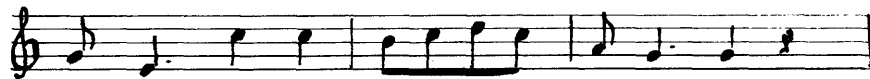
Édesanyám azt a pár szál virágot,
 Amelyiket a régi szeretőm adott,
 Kösse össze tegye vízbe pohárba,
A szeretőm esküvője napjára.

8. DE SZERETNÉK CSILLAG LENNI AZ ÉGEN

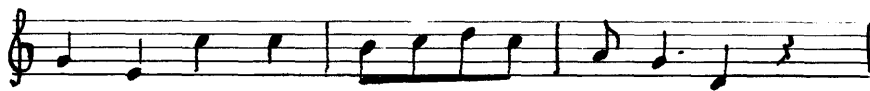
Tempo giusto $\text{♩} = 112$

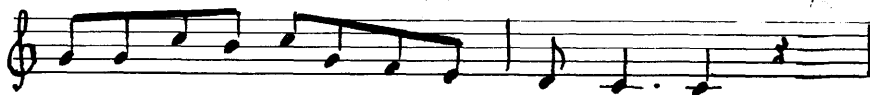
De szeretnék csillag lenni az é - gen,

Ce - ke - há - zán végig sütnék ke - mé - nyen.

Meg - lát - nám, hogy ki sé - tál a fa - lu - ba,

Ki be - szél a ba - bám - mal a ka - pu - ba.

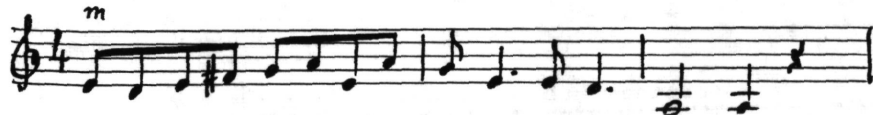
Este, este, de szerelmes kedd este,
De szerelmes lányhoz^x voltam az este.
Rám hajlott a bazsarózsa levele,
Babám karján aludtam el az este.

Sűrű csillag szépen ragyog az égen,
Az én babám szénát kaszál a réten.
Szénát kaszál szép fekete lovának,
Jó éjszakát köszönök a babámnak.

Sivák Barnabásné / Szabó Julian
62 éves Cekeháza, 1968

9. DE SZERETNÉK BUDAPESTEN LIGETBEN SÉTÁLNI

Tempo giusto 1 = 126

De szeretnék Budapesten liget-ben sé- tál- ni,

Ott hallok egy kakukk madárt szépen dalol-gat- ni.

Szólj még egyet kakukk madár, a töb-bit nem bá -nom,

Férjhez ment a kisangyalom, csak ötét saj-ná- lom.

Szombat este kopogtat a legény az ablakon,
Adjál szállást éjszakára kedves kisangyalom!
Mindenféle utasoknak szállást nem adhatok,
Nincsen itthon édesanyám, csak én magam vagyok.

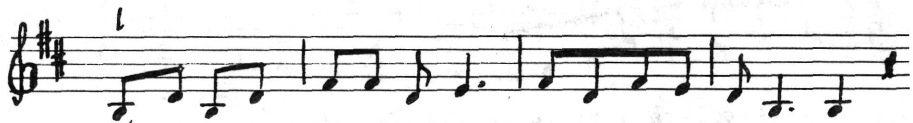
Ismétlésre:

De azért a szép szavadért téged beeresztlek,
Singolt végű dunnám alá szépen lefektetlek.

Nagy József 78 éves
Sárzadsány, 1972

10. ÉDESANYÁM, KEDVES ANYÁM MI VAN A KÖTŐJÉBE?

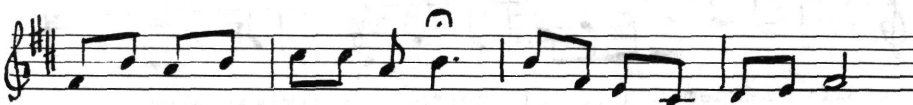
Parlando

E- desa-nyám, kedves anyám, mi van a kö- tőjé- be?

Három ti-zes, meg egy ezres, adjon egyet be-lő- le.

Ve-szek rajta, csinál-ta-tok sár-ga rézből ko-por-sót,

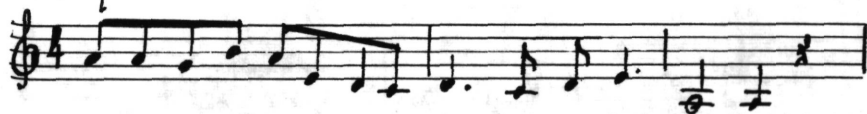
Négy sarkába, négy sarkába rá-vá-ga-tom a jajszót.

Ha meghalok édesanyám, széles úton vigyenek,
A szeretóm kapujába engem le ne tegyenek.
Ne sirasson engem senki, hadd szóljon a gyászharang,
A szeretóm kapujába sirdogál egy vadgalamb.

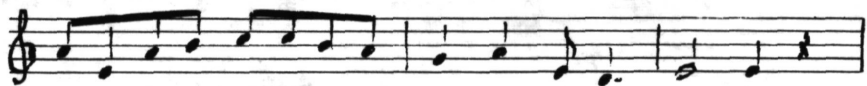
Várhegyi Józsefné /Sivák Julia
26 éves Csekháza, 1968

11. ELRABOLTA A BALATON KEDVES SZERETŐMET

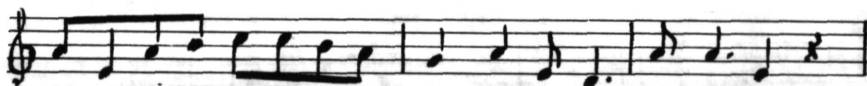
Tempo giusto ♩ = 116

El-ra-bol-ta a Ba-laton ked-ves szere-tő-met,

Éj-jel-nappal siratom a gyá-szos é-le-te-met.

Sirva kérdem a haboktól merre fekszik meghalva,

Egy se tudja, mindazt mondja, lenn a Ba-la-ton-ba.

Adriai jeges tenger habjai de sárga,
Azon visznek el engemet Dél-Amerikába.
Ott is én leszek az első, én állok a jobb sorba,
Isten veled szülőházám, látlak-e, vagy soha.

Sivák Barnabás 65 éves
Cekeháza, 1968

12. EZT A KISLÁNYT CSUHAJJA NEM AZ ANYJA NEVELTE

Tempo giusto $\text{♩} = 122$

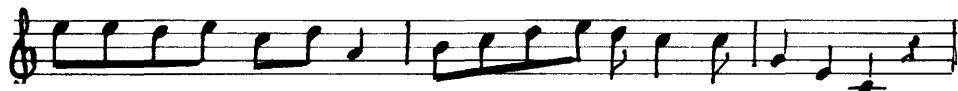
d

Ezt a kislányt csuhajja, nem az anyja ne-vel- te,

Zöld erdő-ben a ri -gó szárnya a-latt köl-töt- te.

Messze el-száll a rigó, de még messzebb a gólya dél tájba,

En-nek a bar-na lánynak én va-gyok a ba-bá- ja.

Jaj Istenem mit tettem, szeretőmet megöltem.
Szeretőmet megöltem, magamat rabbá tettem.
Szeretőmet leteszik a hideg sirnák az aljára,
Magam pedig hervadok a miskolci fegyházba.

Sivák Barnabás 65 éves
Gekeháza, 1968

13. HA KIMEGYEK, HA KIMEGYEK A SZÁNTÓI ÁLLOMÁSRA

Tempo giusto $\frac{1}{2}$ = 116

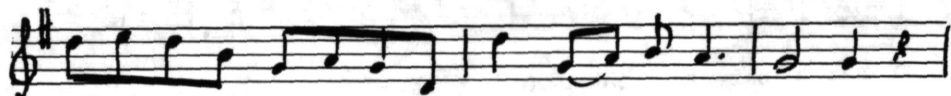
Ha kime-gyek, ha ki-me-gyek a szán-tó-i ál-lo -más-ra,

Je-gyet váltok, jegyet váltok a har - mad-osz- tály-ra.

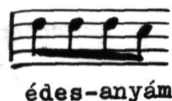
Gye-re kis an -gya- lom, ülj fel a ko - csim -ra,

Ketten fo-gunk vándorol-ni szép Ma -gyar-or-szág-ba.

+

Kiesett a, kiesett a piros alma a kezemből,
Kitagadott, kitagadott + édesanyám a szivéből.
Azért tagadott ki, hogy én legyek árva,
Mégis van egy szép szeretőm Szántó falujába.

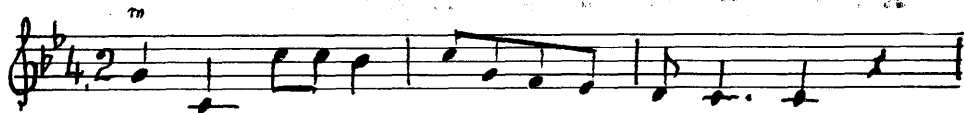

édes-anyám

Sivák Barnabásné / Szabó Julianna,
62 éves Cekéháza, 1968

14. JAJ, JAJ, JAJ ANNAK, KINEK VAN SZERETŐJE

Tempo giusto ♩ = 96

Jaj, jaj, jaj annak, kinek van szere- tő- je,

Ki - nek más fa - lu - ba van sze-re-tője

Lám az e -nyém vé-lem van egy fa - lu - ba,

Még sincs a szí-vem so-ha nyu-go- da-lom - ba.

El, el, elmegyek, nem maradok e tájon,
Hogy a szívem a babámért ne fájjon.
Mert a szívem a babámért nagyon fáj,
Szókét szeretek, mert a barna megcsalt már.

Sivák Józsefné /Valikovics Erika/
Szerencs, 1958 /24 éves/

15. KIS KERTEMBEN VAN EGY ÁGY MAJORANNA

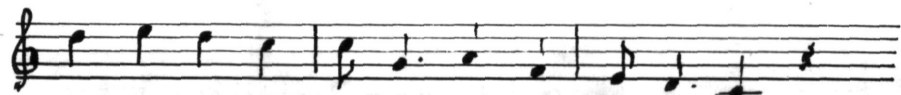
Tempo giusto 1-116

Kis-ker-tem- ben van egy ágy ma - joran- na,

Nin-csen o- lyan ka- sza, a- ki le- vág- ja.

Majd le- vág- ja hi- deg ősz- szel a har- mat,

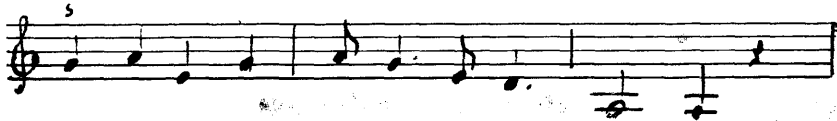
Bar- na kis - lány vá- lassz má- sat ma- gad- nak.

Nincs édesebb a fekete szőlőnél,
Nincs igazabb az első szeretőnél.
Mert az első tud igazán szeretni,
Másik után sokat kell fáradozni.

Sivák Barnabás 65 éves
Cekeháza, 1968

16. LÁNYOM, LÁNYOM NE HIGYJ A LEGÉNYNEK

Moderato ♩=126

Lányom, lá-nyom ne higy a le - gény - nek,

Ad - dig szeret, mig ol - tár - hoz ve - zet.

És a - zu - tán be - kö - tik a fe - jed,

Bu - val é - led e - gész é - le - te - det.

Anyám, anyám téged is megvetlek,
Ha ezután már nem szeretsz engem.
Mit bánom én, akármit beszélnek,
Akkor is a szeretómé leszek.

Lányom, lányom én édes leányom,
Tétessek-e reád gyöngyvirágot.
Nem kell anyám, nem kell én rám semmi,
Meggyógyít a koporsóm szögei.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
64 éves Cekeháza, 1970

17. LÁTOD BABÁM AZT A MANDULAFÁT

Tempo giusto $\text{♩} = 112$

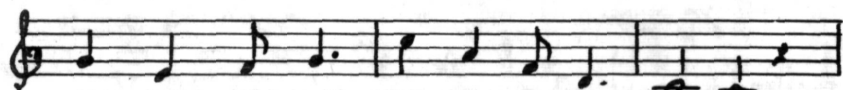
Lá-tod ba-bám azt a man-du-la-fát,

Nap-pal vi-rit, es-te já-rok hoz-zád.

Es-te já-rok, hogy ne lás-son sen-ki,

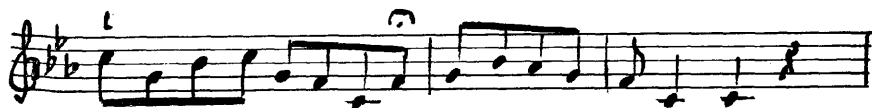
Még-is ha-rag-szik rám egy va-la-ki.

Mandulafa hamar elvirágzik,
Ne haragudj babám oly sokáig.
Ne haragudj babám oly sokáig,
Szeretlek én halálom napjáig.

Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

18. LEKASZÁLTÁK MÁR A RÉTET

Rubato

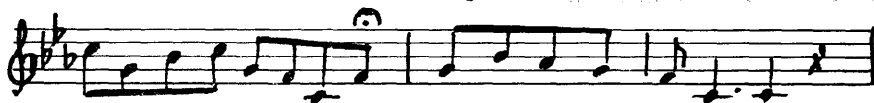
Lekaszálták már a rétet, nem terem több virágot,

Haragszik rám a szeretőm, hogy én hozzá nem járok.

Ne haragudj kis angyalom, ne halgass mindenekre,

Mert éntéged szerettelek, es-kü-szöm az e-gek-re.

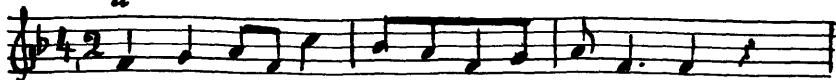
Téged pedig kisangyalom, a jó Isten áldjon meg,
Könnyeidtől a zsebkendőd soha ne száradjon meg.
Adjon az ég oly szeretőt, aki téged majd elvesz,
Mert én megházasodom, azt megvárni soká lesz.

Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973.

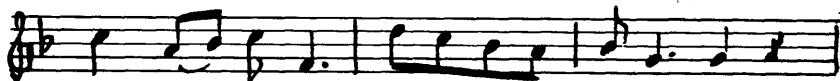
19. MIKOR MENTEM ÉN A TEMPLOMBA ESKÜDNI

Tempo giusto ♩ = 96

d

Mi-kor mentem én a templomba esküd-ni,

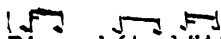
E - gyik köny-nyem a má-si-kat ott é - ri.

Jaj Is - te-nem hogykellannak se j, haj meglenni,

Szép nagy hajamba kerek kontyot ra-kat-ni.

Piros hátrakötő, de elhagytál mindentől,
Lányságomtól, szép szabad életemtől.
Már ezután kiállok a rácsos kapuba,
Nem mehetek én a lányokkal a bálba.

Sivák Barnabásné / Szabó Julianna
62 éves Cekeháza, 1968

20. NINCSEN KEDVEM, MERT ELVITTE A GÓLYA

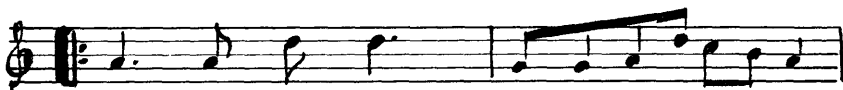
Tempo giusto ♩ = 104

Nin-csen kedvem, mert el-vit- te a gó-lya,

Mert ott jár- tam, a-hol nem kel-lett volna.

Gó-- lya ma - dár hozd vissza a kedvemet,
Gó-- lya ma - dár ke - le-pel a háztetőn,

Kedvem mel- lé a ré - gi sze - rető-met.
El-ha-gyott az i - gaz szi - vü szere-tőm.

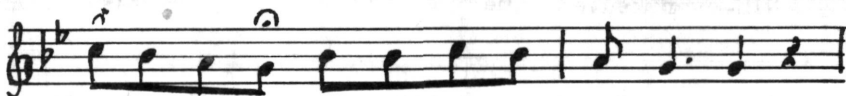
Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

21. NINCSEN NÉKEM EGYEBEM EGY POHÁRNÁL

Rubato

Nin-csen né-kem e-gye - bem egy po -hár-nál,

Ab- ba sin-csen e- gye-bem szál vi- rág-nál.

Vi-rá-gom-nak az a ne-ve, ne-fe- lejcs,

Mi-nek ö -lelsz babám, hogyha nem sze-retsz.

Nincsen nekem egyebem egy tanyánál,
Abba sincsen egyéb egy pej csikónál.
Az a csikó mindig csak azt dobogja,
Árva kislány, kit elhagy a babája.

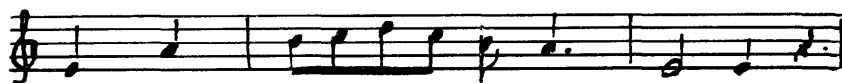
Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

22. RÓZSÁT ÜLTETTEM A GYALOGUTRA

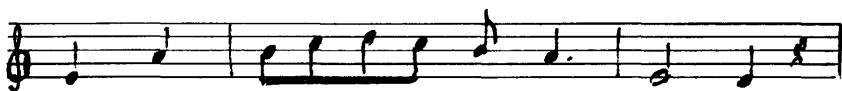
Tempo giusto $\frac{1}{2}$ 92

Ró- zsát ül-tettem a gyalog - ut - ra,

Ugy sze - retlek, a jó Is - ten tud - ja.

Meg - ta - gadom a - pá - mat, a - nyá - mat,

Még - se ha-gyom ár-ván a ba - bá - mat.

Szánom-bánom, amit cselekedtem,
Hogy te véled szerelembe estem.
Szerelmbe nem estem, csak szóba,
Sajnálom, de nem tehetek róla.

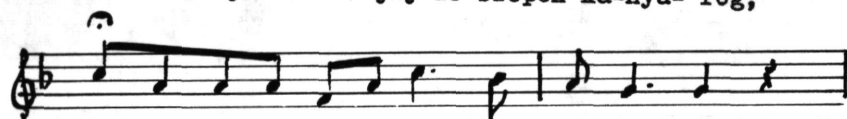
Sivák Barnabásné / Szabó Juliani
62 éves Cekeháza, 1968

23. SAJÓ VIZE JAJ DE SZÉPEN KANYAROG

Andante

Sa- jó vi-ze jaj de szépen ka-nya- rog,

Selymes partján barna kislány an-da-log.

Onnan nézi a ro-ha- nó, fu- tó ha-bokat.

A-me-lyet a ta-va-szi szél haj-to - gat.

Sajó partján kivirult már a nyárfa,
Sárgarigó rászállott az ágára.
Sárgarigó csak azt mondja, csak az füttyöli,
Jaj de boldog, aki egymást szereti.

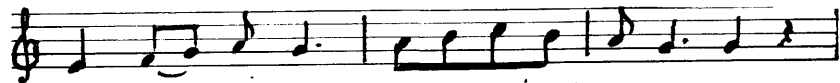
Sivák Barnabás 64 éves
Cekeháza, 1967

24. SEJ A CEKEHÁZI KASTÉLYKERTBEN VAN EGY FA

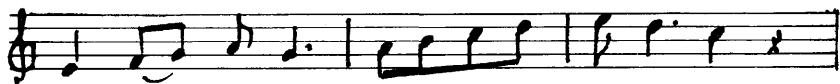
Moderato $\text{♩} = 108$

Sej a ceke-há-zi kastélykertben van egy fa,

Te- te - jé- be van egy szép piros al- ma.

O - lyan pi-ros ellátszik a' messzi-re.

Sej barna legény csaktevagyz e-szem-be.

Sej, barna legény, ha tudtad, hogy nem szeretsz,
Mért nem irtál egy szomorú levelet?
Tedd volna a szántói póstára,
S eljött volna Cekeház falujába.

Sej, amit adtam jegybe gyűrűt, add vissza,
Mert mi köztünk a szerelem nem tiszta.
Átkozott volt az az óra, az a ház,
Sej, kibe babám mi megszerettük egymást.

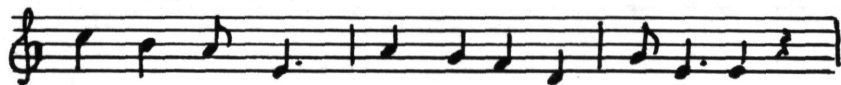
Sej, a szántói sugár torony, de magos,
Tetejébe van egy kereszt, de ragyog.
Az a kereszt a szántói jegyzőé,
Sej, én meg vagyok a kedves szeretőmé.

25. SEJ, KINEK NINCSEN SZERETŐJE, BABÁJA

Tempo giusto! = 96

Sej, kinek nincsen sze-re-tő- je, ba-bá-ja,

Men-jen ki a zöld-er-dő - be, bu-já-ba.

Ir- ja fel a fügefa- le-vél-re de sorjá-ba,

Sej mi-ért nincsen szere-tő- je, ba-bá-ja.

Sej, kinek nincsen szeretője, keressen,
Vagy szőkére, vagy barnára szert tegyen.
Én is szert tettem egy piros barnára,
Sej, pedig nem is fáradoztam utána.

Sej, dinnye, dinnye, görögdinnye hasadj meg,
Nem bánom én barna legény, tagadj meg.
Tagadj meg hát barna legény, nem bánom,
Sej, ne törődj az én szivemmel, hadd fájjon.

26. SZÁLL A DARU

Tempo giusto ♩ = 132

Száll a daru, száll a daru, sej fent a leve-gő-be,

A meny-asszony, a vő-legény most megyen az esküvőre.

A menyasszony két orcá-ja olyan mint a tea-ró-zsa,

Rá- il- lik a, raj-ta van a, sej a vőlegény csókja.

Kinek varrod, kinek varrod ^{s d' t' 1} babám azt a selyem kendőt,

Néked varrom, néked varrom, ^{1 2 3 4 5 6 7 8} sej hogy legyél szeretőm.

Négy sarkára varrjál négy szál szagos rozmaringot,

Közepébe, közepébe, sej hogy szeretőd vagyok.

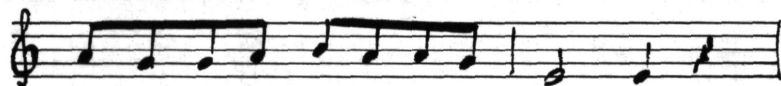
Nagy József 79 éves
Sárzadsány, 1973

27. SZERETI A HAL A TISZA VIZÉT

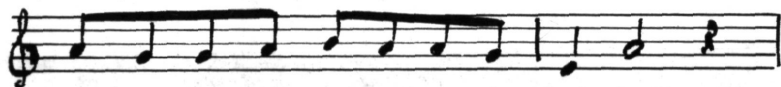
Parlando
m

Sze- te- ti a hal a Ti- sza vi - zét,

Sze- ret- te- lek ba- bám kis i- de - ig.

Sze- ret- te- lek, de már nem sze- ret- lek,

Más le - gény- nek ad- tad a szí- ve- det.

Este felé, ha a nap leszállott,
Halászlegény leveti a hálót.
Ki látott már ily szomorú estét:
Kifogta a halász a kedvesét.

Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

28. TUL A TISZÁN MANDULAFÁ TÖVÉBE

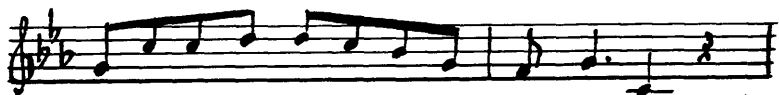
Tempo moderato $\text{♩} = 84$

Tul a Ti-szán mandulafa tö -vé-be,

Két szerelmes játszik egymás ö -lé -be.

E-gyik nézi Tisza vizén a ha-bot,

Má -sik né -zi a ra-gyogó csilla-got.

Tisza mellett mandulafa virágzik,
Mandulája mind a Tiszába ázik.
Megüzenem én a vizi buvárnak,
Manduláját vegye ki a babámnak.

Sivák Barnabásné/Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

29. VETETTEM EGY ÁGY IBOLYÁT, NEM KELT KI

Moderato $\text{♩} = 104$

Ve-tet-tem egy ágy ibo-lyát, nem kelt ki,

Be - ü-zen-tem a babámnak, nem jött ki.

Juthatsz babám oly szomo-ru i -dó -re,

Ki-jön-nél még az én ü - ze - ne-tem- re.

Ablakomba kiviritott a nárcisz,
Nem bánom én babám, ha máshoz jársz is.
Ugyis tudom, másfelé visz az utad,
Eredj arra, ha már erre meguntad.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

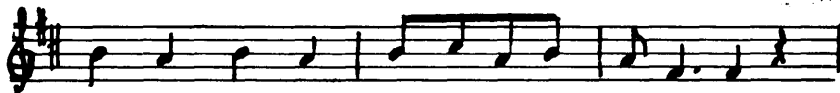
Katonadalok

30. BETEG VAGYOK, GYÓGYITANI NEM LEHET

Tempo giusto ♩ = 112

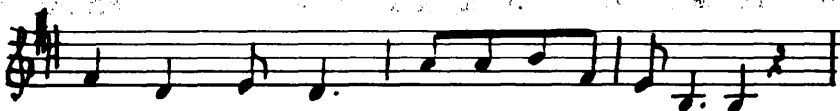
Be- teg va-gyok gyó-gyi-tani nem le-het,

Majd meg -gyó- gyit a hi-dég sir en-ge-met.

Majd meg- gyó- gyit a koporsó zárt deszkája,

Majd ha a föld zu-hog két ol-da-lá- ra.

Kilenc levelet irtam a babámnak,
Tizediket a jó édesanyámnak.
Olvasd anyám vérrel írott leveletem,
A harctéren veszitem életemet.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
63 éve Cekeháza, 1969

31. EGY JÓ ANYA KÉSZÜL AZ ÁLLOMÁSRA

Tempo giusto ♩ = 104

Egy jó a -nya készül az ál-lo-más- ra,

U - ta-zik a meg-se-be-sült fi -á -hoz.

Pestről kapott a fi-á-tól egy bus levelet,

E -des-a-nyám sebe-sül-ten jöt-tem meg.

Édesanyám, ne legyen megijedve,
Nem vagyok én nagyon megsebesülve.
Jobb karomat járta által egy olasz golyó,
De azt is úgy, hogy még kigyógyulhatok.

Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

32. EL KELL MENNI KATONÁNAK MESSZIRE

Tempo giusto $\text{♩} = 112$

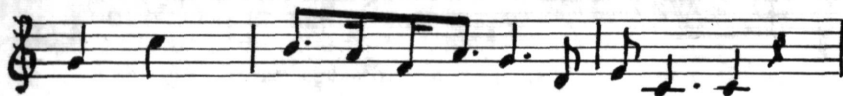
El kell menni kato-ná-nak messzi-re,

Itt kell hagy-ni a ba -bá-mat, nincs kire.

Te rád bi- zom legkedvesebb paj-tá-som,

Él -jed vé- le vi-lá-go-dat, nem bá-nom.

Ha letelik ez a három esztendő,
Kedves pajtás, add vissza a szeretőm.
Élted velem világodat idáig,
Én meg élelem koporsóm bezártáig.

Sivák Barnabás 65 éves
Cekeháza, 1968

33. ELMENNÉK ÉN TI NÁLATOK AZ ESTE

Tempo giusto ♩ = 116

El-men-nék én ti-nála-tok az es - te,

De sze - me - tes a há - za - tok e - le - je.

Nyalka csizmám szedi fel a szemetet, szemetet,

Te vé - led sem kötöm le az é - le - tem.

Lassan kocsis, hogy a kocsi ne rázzon,
Hogy a babám gyenge szive ne fájjon.
Nincs az úton sem patika, se orvos, se orvos,
Babám gyógyít, nem a katona orvos.

Sivák Barnabás 64 éves
Cekeháza, 1967

34. ESTE VAN, ESTE VAN, ELMULT KILENC ÓRA

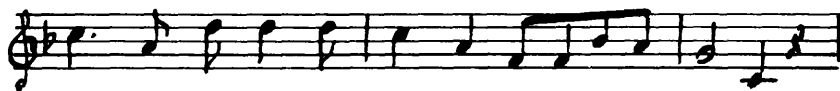
Tempo giusto) = 126

Es-te van, este van, el -mult kilenc ó - ra,

Zár- va van a ba -bám rácsos kis kapu-ja.

Mig a ba-bám a rácsos kis kapuját nyitja,

Ad - dig egy barna legény százszor is bemegy rajta.

Este van, este van, de nem minden lánynak,

Csak annak a lánynak sej, haj, kihez hárman járnak.

Én hozzám nem járnak sej, haj, nincs is nekem este,

Hervád a szeretóm Nyiregyházán az egyesbe.

/: Én hozzám nem járnak sej, haj, nincs is nekem este,

Szolgál a szeretóm a huszár ezredbe. :/

35. IGYUNK AZÉRT, AKI BUSUL

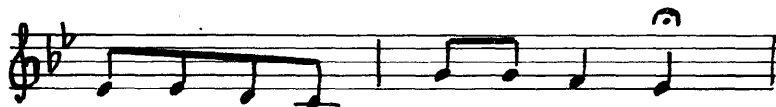
Rubato

I - gyunk a - zért, a - ki bu - sul,

Ki - nek köny - nye földre csor - dul.

Köny - nye csordul, pa - ta - kot mos,

Ki - be ba - bám gyolcs inget mos.

Mosd ki babám gyolcs ingemet,

Kibe katonának visznek.

Ki is mosom, kivasalom,

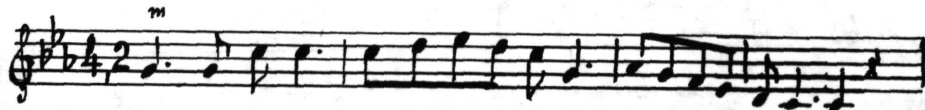
És azután reád adom.

Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

Az északi területek egyik legjellegzetesebb dallam-
tipusa; főként kötetlen ritmusban jelenik meg, mint
fenti dal mutatja. Borsodban találunk kötött ritmu-
su változatot is, mint e gyűjtemény "Megyen a
nyáj" c. dala.

36. JÁTSZIK A SZÉL, CSUHAI JÁTSZIK A SZÉL

Tempo giusto $\text{♩} = 122$

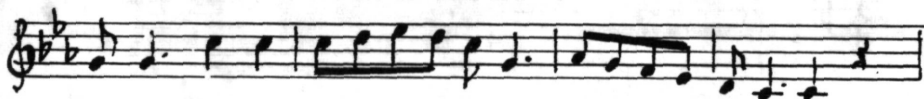
Ját-szik a szél, csuhaj játszik a szél az akácfa levéllel,

Játszik a lány, csuhaj játszik a lány a babája szívével

Játszál babám, ugy sem soká játszadozol már, játszadozol már

Jön ok -tő -ber huszonötö -di-ke katonának visznek már.

Ha elmegyek kedves kisangyalom, ne sirassál engemet,

A miskolci ezredirodába beírják a nevemet.

Ne sirassál kedves babám, csuhaj engemet, se j haj engemet,

Három évre, hogyha leszerelek, feleségül elveszlek.

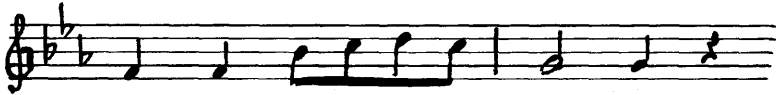
Sivák Barnabás 65 éves
Cekeháza, 1968

37. KASZÁRNYA, KASZÁRNYA

Moderato ♩ = 96

Ka- szár- nya, ka - szár- nya,

Sü - rü rácsos ab-lak raj - ta.

Kö - ze - pé - be van egy kerek asztal,

Gyász-szal le - ta - kar - va.

Gyász levelem rajta,
Nincsen aki elolvassa.
Tizennyolc éves az én galambom,
Majd ő elolvassa.

Olvassa, olvassa,
Sűrű könnyeit hulassa.
Októberben, hogyha leszerelek,
En leszek a párja.

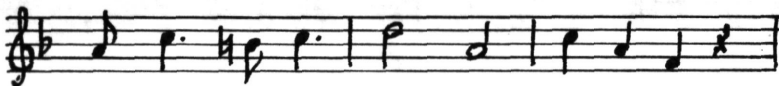
Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
64 éves Cekeháza, 1970

38. KATONA VAGY BABÁM, AZ LETTÉL

Tempo giusto ♩ = 108

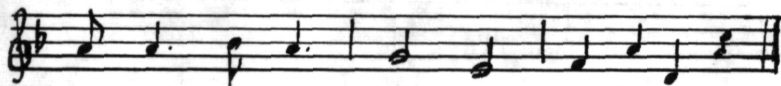
Ka - to - na vagy ba - bám, az lettél,

Ne - kem nagy bá - na - tot szereztél.

Ha fel - te - szed ba - bám a fényes kardodat,

Vi - sel - je az Is - ten gondo - dat.

Magos a kaszárnya teteje,
Még egy madár se száll feléje.
Bár csak egy madár szót hallanék,
Kivel a babámnak haza üzennék.

Nem üzenek babám egyebet,
Vállaidra hajtóm a fejemet.
Vállaidra hajtóm a fejemet,
Ugy vigasztalom a szivedet.

39. KERÉK DOMBON VAN

Tempo giusto ♩ = 112

Kerekdombon van a, kerekdombon van a miskolci nagy kaszárnya,

El-múlt kilenc óra, elmúlt kilenc óra, hogyan jek most be rajta

Ar - ra jött a napos ti-ze-des ur azt mondja,

Maga holnap reggel, vagyis hétfő reggel megyen kihallgatásra.

A mi századosunk, vitéz századosunk tartja a kihallgatást,

Adott is ő nekem a kimaradásért egy szomorú fejmosást.

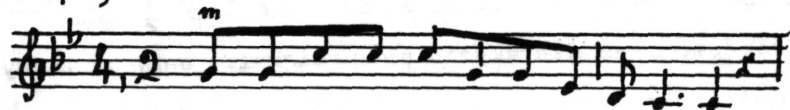
Tíz napi egyest, husz napi laktanya fogságot,

Kerek harminc napig, vagyis egy hónapig nem látom a babámat.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

40. KIS KALAPOM DARUTOLLAS, VIRÁGOS

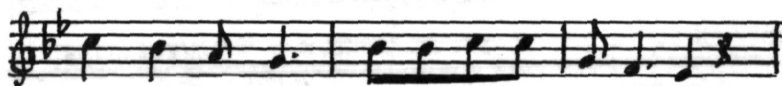
Tempo giusto ♩ = 108

Kis ka-la-pom da-ru-tollas, virá-gos,

Fél - re vá- gom, akkor lesz majd betyáros.

Most vet-tem az elmult vásár i-de-jén,

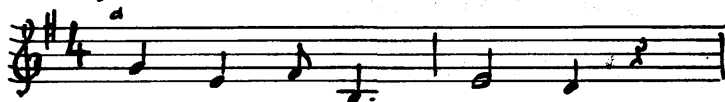
Reng a vi-rág kis kalapom te-te- jén.

Kis kalapom felakasztom a szegre,
Három évig nem teszem a fejemre.
Három évig rezes csákót viselek,
Véled babám levél által beszélek.

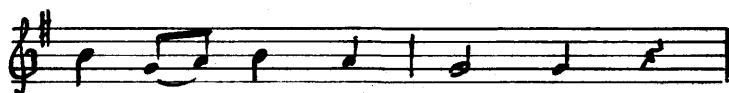
Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

41. KIS PEJ LOVAM LÁBA

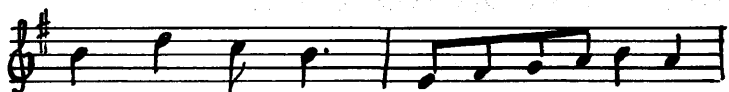
Tempo giusto $\text{♩} = 126$

Kis pej lo -vam lá - ba

Tér -dig jár a sár - ba.

Szen-vedj lo - vam, szenvedj a hazáért,

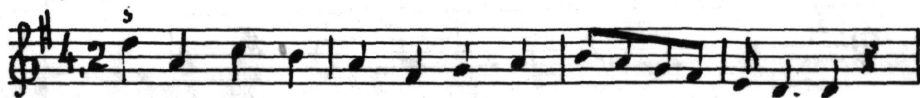
Én is szenvedtem egy barna lá-nyért.

Bár csak igaz lenne,
Hogy a babám mást szeretne.
Kiásná a két szeme világát,
Hogy ne élje mással a világát.

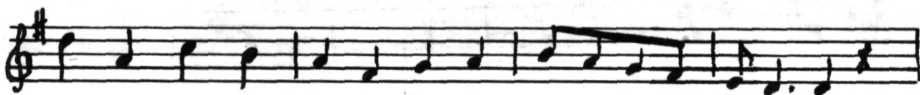
Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
61 éves Cekeháza, 1967

42. KISZSADÁNYBAN, KISZSADÁNYBAN

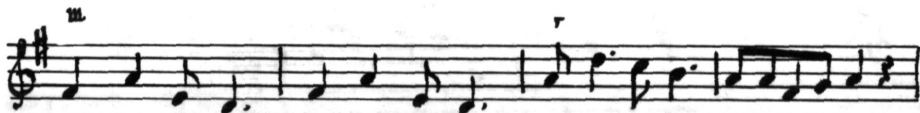
Tempo giusto! - 112

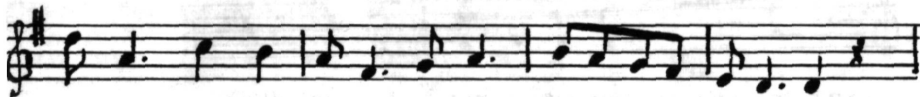
Kiszsadányban, Kiszsadányban vettemegysárga csikót,

A ko-vács-csal, a kováccsal rá-ve-rettem a pat-kót.

Réz a patkó, réz a patkó, acél szöge; sejj, hajcikrátihány

Az én csárdás kis angya-lom szemefénye szivárvány.

Már Zsadányban, Kiszsadányban kihajtották a nyáját,
Elvitték a, elvitték a szeretóm katonának.

Kiment a nyáj, bement a nyáj, - oda maradt a kedves babám,
Jaj Istenem, én Istenem, csak még egyszer láthatnám.

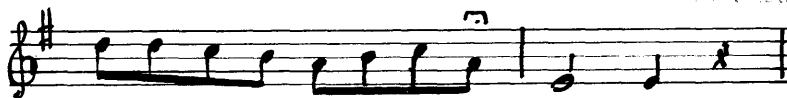
Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

43. KIZÖLDÜLT MÁR A ZSADÁNYI ERDŐ

Rubato

Kizöl-dült már a zsa-dá-nyi er - dő,

Ri-gó sé-tál benne ti-zen - ket - tő.

Ri- gó ma-dár a- ra-nyos a tol - la,

Most megyek az el-ső so-ro - zat - ra.

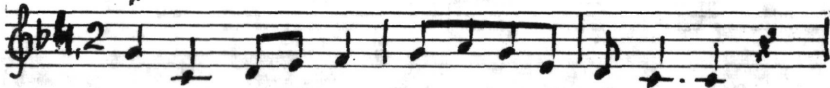
Édesanyám, minek adott férjhez,
Minek adott idegen legényhez.
Idegen lányt idegen legényhez,
Jaj de bajos szeretni szegénynek!

/: Ha ölelem, nem hajlik a karom,
Ha csókolom, fáj a szívem nagyon. :/

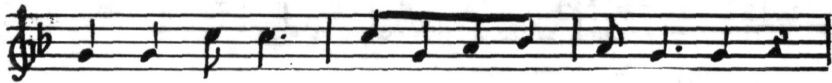
Nagy József 78 éves
Sáradsadány, 1972

44. LEHULLOTT MÁR A BAZSARÓZSA LEVELE

Tempo giusto

Le-hul-lott már a bazsaró-zsa le-ve - le,

Bar-na kislány re-lejtsd el a ne-ve -met.

Drá-ga ne -ved nem bírom el- fe- lej-te-ni,

Igy jár az a -ki i-ga-zán tud szeret-ni.

Az édesanyám póstán küldött levelet,
Gyere haza édes fiam, ha lehet.
Háza mennék édesanyám, de nem lehet,
Szigoru a mi kapitányunk, nem enged.

Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

46. TIZENKETTES MAGYAR HUSZÁR, HA FELÜL A LOVÁRA

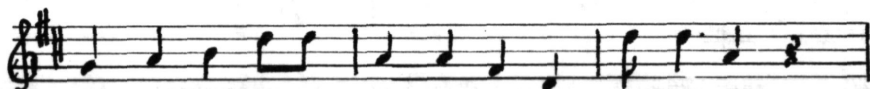
Tempo giusto 1 = 120

Tizenkettes magyar huszár, ha felül a lovára,

Sarkantyuját bele-vágja lo-va két ol-da-lá-ba.

Bal karján van a kan-tár szára a-kaszt-va,

Ibo-lya-két szemeivel a ró-zsá-ját si-rat-ja.

Az én csárdás kiskalapom felakasztom a szögre,

Három évig, három évig nem teszem a fejemre.

Majd felteszem a ^{♪♪♪♪}negyedik [♪]év elején,

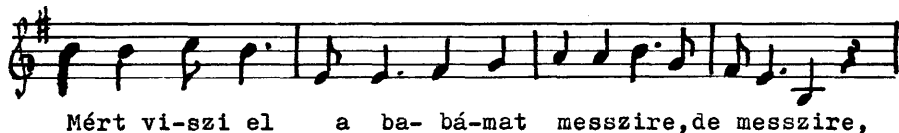
Szabadságos kék nefelejcs virág lesz a tetején.

Nagy József 79 éves

Sárazsadány, 1973

47. VERD MEG ISTEN, KI A GÖZÖST CSINÁLTA

Tempo giusto J = 120

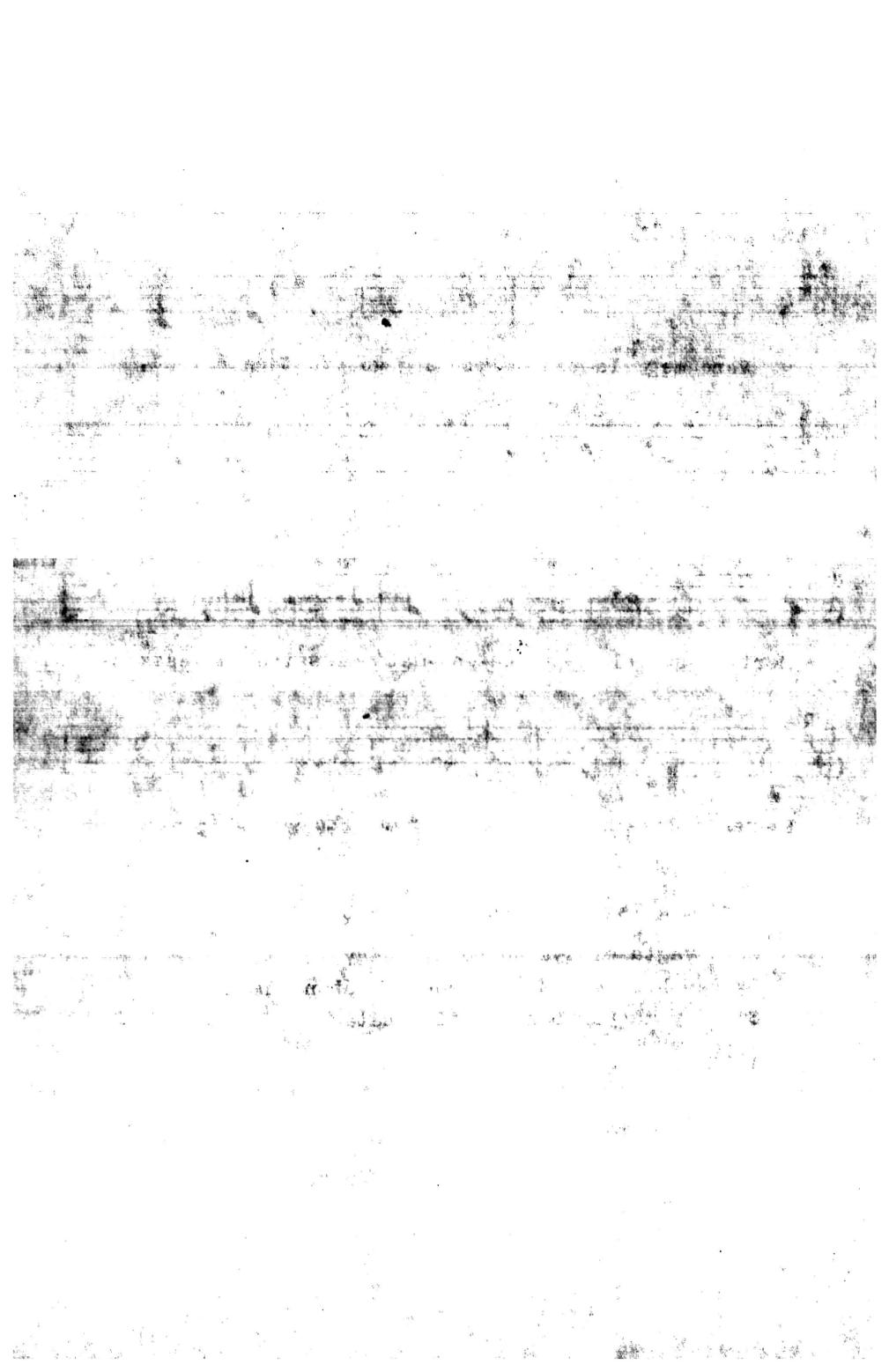
Verd meg Isten a mészáros nagy bárdját,

Mért vágta el gyenge bornyu négy lábát?

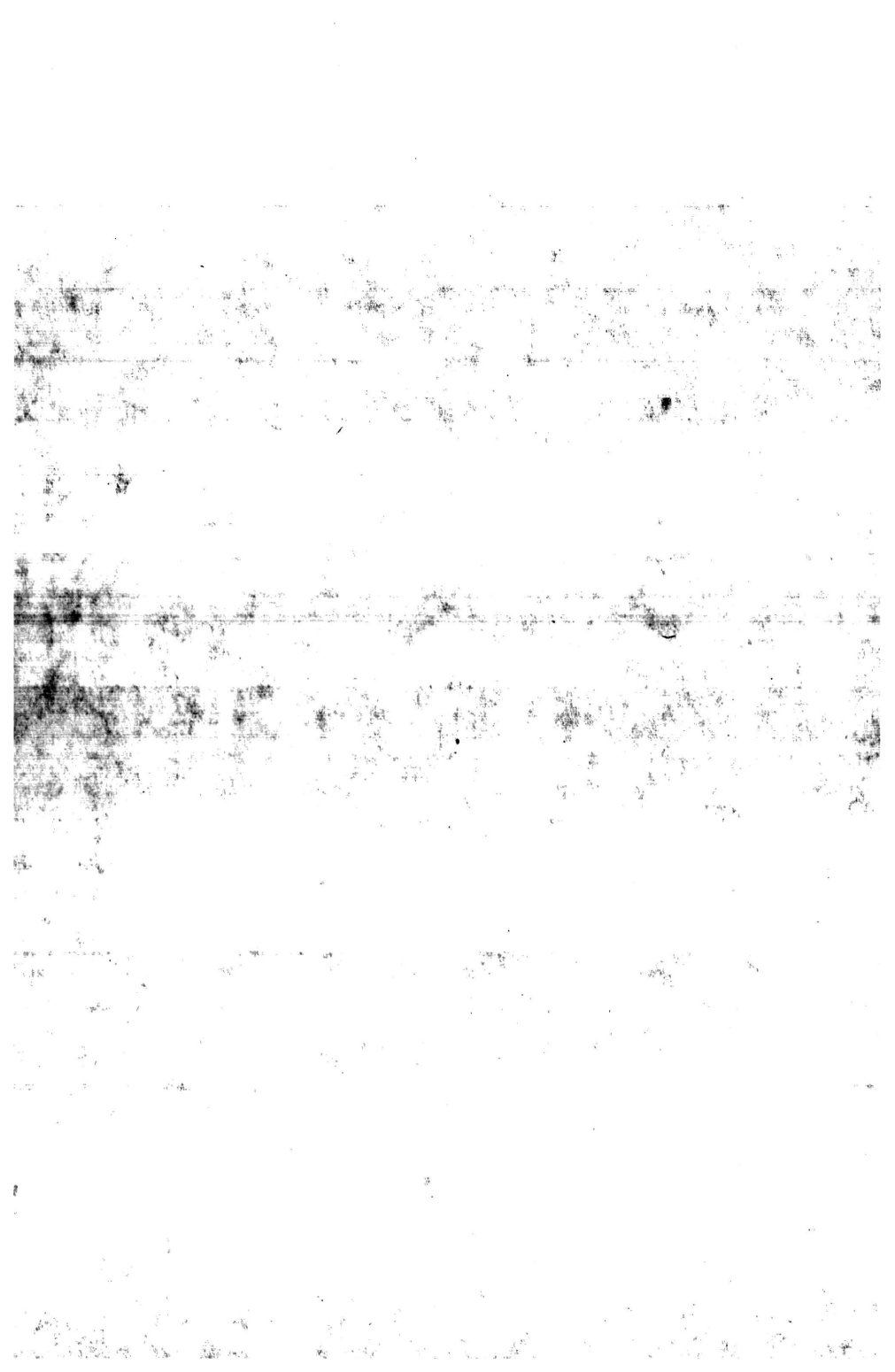
Gyenge bornyu nem bír menni a lábán, de a lábán,

Szegény magyar baka viszi a hátán.

Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

Betyárdalok

48. CEKEHÁZI BIRÓNAK KÉT SZÉP LOVAT MONDANAK

tempo giusto

Ce-ke - há - zi bi- ró - nak

Két szép lo- vat mon- da- nak.

El- lop- nám az éj - sza - ka,

So- ha rá nem vir- rad- na.

Hasad már a szép hajnal,

Jön két csendőr bevasál.

Vasat ver a gyenge kezemre,

Elvisznek az egyesbe.

/Az/ Egyesből a kettesbe,

A kettes fenekére.

Gyere babám váltsál ki,

Ne hagyjál elhervadni.

Kiváltalak ki, ki, ki,

Nem hagyjak elhervadni.

Eladom a jegykendőm,

Kiváltom a szeretőm.

Eladom a karikagyűrűm

Kiváltom a szeretőm.

Eladom a karikagyűrűm,

Kiváltom a szeretőm.

Várhegyi Józsefné /Sivák Julia/

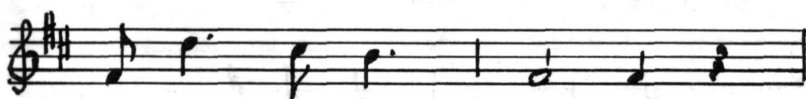
26 éves Cekeháza, 1968

49. CSAPLÁROSNÉ HALLJA

Tempo giusto $\text{♩} = 96$

Csap-lá - ros- né hall - ja,

Van- e ve- tett á - gya?

Á- gyom is van, párnám is, sej be-le való lányom is.

Ven - dé -gek szá - má - ra.

Csaplárosné hallja,

Van-e söre, bora?

Söröm is van, borom is, sej, mulattató lányom is

Vendégek számára.

Éppen szombat este

Voltam nálad jegybe.

Esett az eső, fujt a szél, sej, de be nem eresztettél,
Jaj, de nagyon fáztam.

50. CSAPLÁROSNÉ, HOZZON EGY LITER BORT

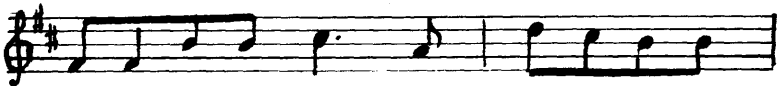
Tempo giusto 1-80

Csap-láros-né hoz-zon egy liter bort,

Hadd mos-sa le a tor-kom-ról a port.

Má-so-di-kat ké-rem, pa-ran-cso-lom,

Cifra szűröm zá - log - ba itt ha-gyom.

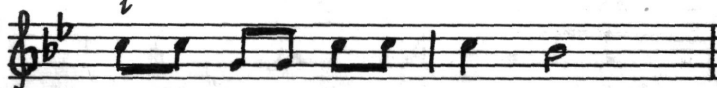
Hogyha ki nem váltom holnap délre,
Vesse fel a csárda tetejére.
Vesse fel a csárda tetejére,
Annak adja, ki többet ad érte.

Csaplárosné ejnye, ejnye, ejnye,
De szennyes a kötője eleje.
Mossa ki a köténye elejét,
Ugy várja a borivó vendégét.

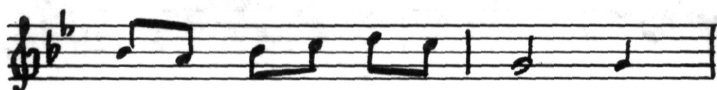
Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

51. FUJ, SÜVÖLT A MÁTRA SZELE

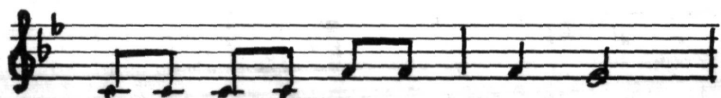
Parlando

Fuj, sü-völt a Mátra sze-le,

In-gem, ga-tyám mo-zog be-le.

Ka-la-pom is el-kap-ta már,

Ti - szá-ba vit-te azt az ár.

Kalapom a Tiszán uszkál,
Subám zálog, a birónál.
De a szívem hüen dobog,
Forró lángja feléd lobog.

Habos sárga csikóm nyaka,
Ujjnyi vastag a por rajta.
Meg ne utálj kedves rózsám,
Hogy oly sötét, poros orcám.

Sivák Barnabás 64 éves
Gekeháza, 1967

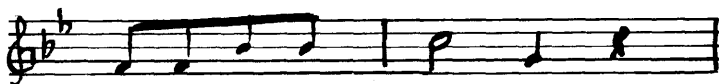
A dal szövege Czuczor Gergely költeménye kis változtatással.

52. LÓRA CSIKÓS, LÓRA

Parlando

Ló-ra csikós, lóra, elszaladt a mé-nes,

El-sza-ladt a mé - nes.

Nem maradt a tanyán egye-dül a nyerges,

E - gye-dül a nyer - ges.

Felül hát a csikós piros pej lovára,
Piros pej lovára.

Vágtat hegyen-völgyön talán a csárdába,
Talán egy csárdába.

Jó estét csapláros, micsoda csárda ez,
Micsoda csárda ez?

Sok szegény legénynek mulatóhelye ez,
Mulatóhelye ez.

Bort hozzon csapláros, megfizetek érte,
Megfizetek érte!

Az aradi ménbül csikót hozok érte,
Csikót hozok érte.

Ha csikót nem hozok, szilaj tinót hajtok,
Szilaj tinót hajtok.

De én a boráér adós nem maradok, Nagy József 78 éves
Adós nem maradok. Sárazsadány, 1972

Borsod és a szomszédos megyék egyik legjellegzetesebb régi dallamtípusa. 4-5-6 soros formában egyaránt előfordul. Gyakori szövege még: "Ködellik a Mátra, eső akar lenni", "Látod-e te babám azt a száraz nyárfát" stb.

53. NEM MESSZE VAN IDE KISMARGITA

Nem messze van i- de Kismar- gi-ta,

Kör- nyes körül folyja azt a Ti - sza.

Kö- ze- pé -be ko -po-nya- i csár-da,

Ab- ba i- szik egy be-tyár bu-já- ba.

Jó estét, jó estét csaplárosné,
Hát ez a deres csikó itt kié?
Betyár gyerek annak a gazdája,
Most jött ide, nincs egy félórája.

Küldje ki hát ennek a gazdáját,
Nem bántjuk mi, ha megadja magát.
Ki se megyek, meg se adom magam,
Kinek tetszik, hajtsa el a lovam.

A lovatam nem annyira bánom,
Csak a nyeregiszajtot sajnálom.
Nyeregiszajtóban buggyeláris,
Mibe hever százszesz forint is.

/: Abba hever százszesz forint is,
Kifizetem még a nagyapám is.

Száz forintot adtam egy csikóér'
Másodikat rávaló szerszámér'
Harmadikat egy szép barna lányér'
Kit nem adnék szép Magyarországer'

Nagy József 78 éves
Sárassadány, 1972

A dallam gyűjteményünk Göndör Lidi balladájának
távoli változata.

Rabság és bujdosás dalai

54. A MEZEI KIS PACSIRTA

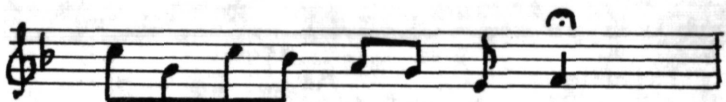
Parlando - rubato

A me-ze-i kis pa-csir-ta

Szár-nya az e-get ha-sit-ja.

Szárnya ha-sit-ja az e-get,

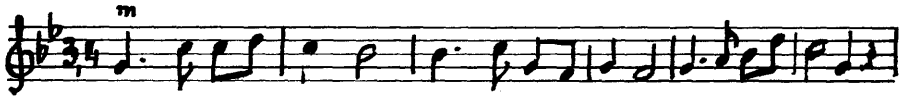
Az én ba-bám más lányt sze-ret.

Mikor mentem Várad felé,
Megnyilt az ég három felé.
Ragyogtak rám a csillagok,
mert tudták, hogy árva vagyok.

Szitkei Andrásné /Szabó Györgyi/
24 éves Vizsoly, 1975

55. HALLOTTAD-E HIRÉT BORSOD VÁRMEGYÉNEK

Modérato - 66

Hallottad-e hi-rét Borsod vármegyének, Borsod vármegyének

An-nak az át-ko-zott miskolci tőm-lőc-nek?

Hallottam, hallottam szenvedtem is benne,
szenvedtem is benne,
Verje meg az Isten, aki építette.

Láttam az urakat, tizenketten vannak,
tizenketten vannak,
Mind a tizenketten rulam tanakodnak.

Az egyik azt mondja, fel kell akasztani,
fel kell akasztani,
A másik azt mondja: szabad-e bántani?

Szállj el madár, szállj el Borsodon keresztül,
Borsodon keresztül,
Szállj el a babámhoz, maga van, egyedül.

Ha kérdi hol vagyok, mond el, hogy rab vagyok,
mond el, hogy rab vagyok,
Miskolci fegyházban talpig vasban vagyok.

Testvérek, rokonok, de hűtlének vagytok,
de hűtlének vagytok
Nehéz rabságomban még rám se gondoltok.

Haza fogok menni, nem fogok rab lenni,
nem fogok rab lenni
. Testvéri jóságot meg fogom hálálni.

Rabságom, fogságom, szomorú rabságom,
szomorú rabságom
Itt kell eltölteni gyenge ifjuságom.

Sivák Barnabás 65 éve
Cekeháza, 1968

56. ÖSSZEL SZÁLL A FECSKEMADÁR DÉL FELE

Tempo giusto ♩ = 80

Ősz-szel száll a fecskemadár dél fe- lé,

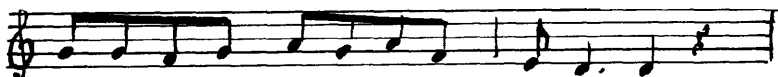

En-gem is el-visznek E-per-jes fe- lé.

Ma-gam vagyok egy zárdá-ba be-zár-va,

/: Fertályonként¹ üt az ó-ra u - ná-ban,²

Hallgatom az ó -ra ü-tést sor-já-ba,

Ott szenvedek nehéz szo-mo - ru -ság-ban.

Fehér mésszel van a szobám messzelve,
Petrojonnal³ van az ágyam bekenve.
Szalmával van koposzterom⁴ kitőnve,
Reggel hattól este hatig felvetve.

Vas rostélyos az én szobám ablaka,
Gyenge holdvilág se süthet be rajta.
Akármédig tekintgetek belőle,
Nem látok én sem kiderült^x, sem beborult időket.

Most tudni meg, kinek rab a babája,
Mert csak az jár fekete-gyász ruhába.
Jaj de nehéz fekete-gyászba járni,
Rozsdás késsel rabi kenyeret vágni.

Gyertek fiuk, tegyetek a szekérre,
Piros vérem ne folyjon ki a földre.
Vigyetek a vármegye udvarába,
Tegyetek a város koporsójába.

Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

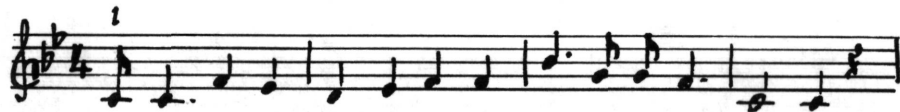
1. negyedóránként, 2. unalmában, 3. petróleummal,
4. szalmassákom

Summasdalok

57. A SZÁNTÓI SZÉLES UTCA, JAJ DE NAGYON RÖGES

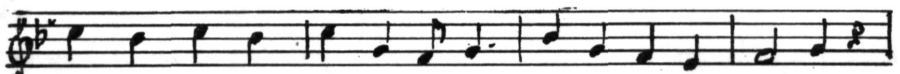
Moderato $\text{♩} = 108$

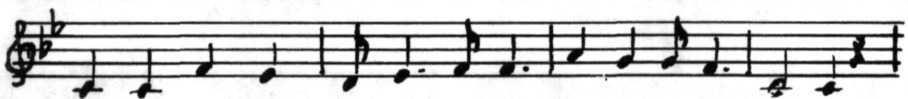
A szán-tó- i szé-les ut-ca jaj de nagyon rö- ges,

Raj-ta jár-ni a summás-nak de nagyon ke-ser- ves.

Raj-ta jár-tam hat hó-napig minden es-te, reggel,

In-té-zó ur ve-zet-ge-tett, verje meg az Is-ten.

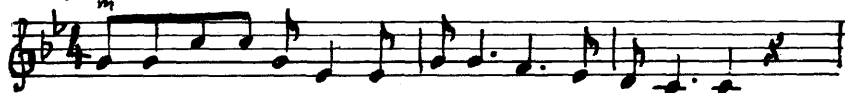
Letelt már a hat hónapunk, haza fogunk menni,
Édesanyám ablakának jó estét mondani.
Eresszen be édesanyám, én már haza jöttem,
Ezt a kemény hat hónapot én is letöltöttem.

Pali bácsi, Pali bácsi bemegy a hódályba,
Költögeti, költögeti a summást sorjába.
Keljetek fel ti summások háromfertály négyre,
Jön a gazda meg az ispán, hajt a répföldre.

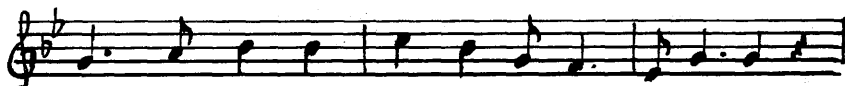
Minárcsik András 14 éves
Abaujszántó, 1972

58. FEKETE CSEREPEK A CEKEHÁZI NAGY RAKTÁR

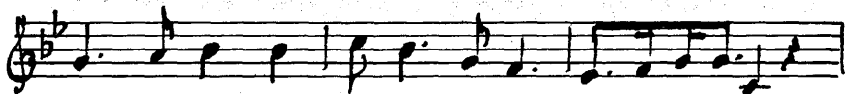
Tempo giusto ♩ = 116

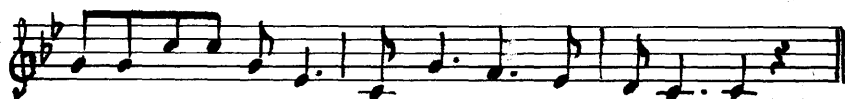
Fe-ke-te cserepes a ceke-há-zi nagy raktár,

Ab - ban ros-tál¹ egy szép pi-ros barna lány.

Jaj de szépen nyi-ko-rog a sárga cipője,

Abban gyönyörködik a ré-gi sze-re-tő-je.

Szagos a rozmáring, földre hajlik az ága,
Őszi szellő hidegen fujdogálja.

Fujjad szellő, ugy se soká fujdogáloed már,
Letelik az idő, haza felé megyek már.

Sivák Barnabásné / Szabó Julianna
61 éves Cekeháza, 1967

1. búzát vagy más terményt kézzel forgatható géppel tisztogat

59. INTÉZŐ UR, HA KIÁLL A KISKERTBE

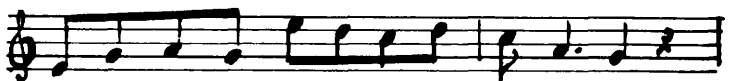
Tempo giusto 1-96

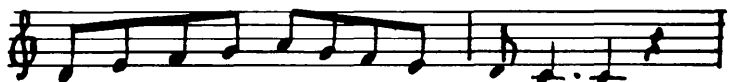
In-té - ző ur, ha kiáll a kiskertbe,

On-nan né - zi, megy a summás be-fe-le.

De a sum- más elvégzi ma- ga dol- gat,

In-té-ző ur nem talál ben- ne hi-bát.

Intező ur, arra kérem én magát,
Ne mérjen már nékem többet szalonnát.
Mert ha mér is, nem fogadom el tőle,
Ha akarja, tegye el esztendőre.

Nagy József 79 éves
Sárazsadány, 1973

60. JAJ, DE SOKAT ARATTAM KEPÉBE

Tempo giusto $\text{♩} = 105$
d

Jaj, de sokat arat-tam ke- pé-be,

Nem tu-dom meny-nyi van e-zer - be,

A- mennyi szem van e-zer keresztbe.

Annyiszor jussak babám e -szed-be.

Jaj, de sokat arattam a nyáron,

Keveset háltam az ágyon.

Vesd meg hát, Bözsikém fehér ágyadat,

Hagy aludjam ki rajta magamat.

Sivák Barnabásné / Szabó Julianna/

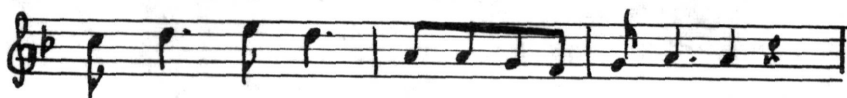
64 éves Cekeháza, 1970

61. SEJ, UJ A CSIZMÁM, EL AKAROM VISELNI

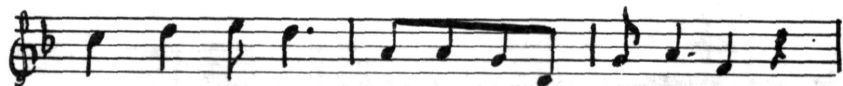
Tempo giusto 1-120

Sej, ujj a csizmám, el a-ka-rom vi-sel-ni,

De az a-nyám nem a-kar-ja en-ged-ni.

En-gedd a-nyám, nem a te pén-zed á-ra,

Sej, én ke-restem a ce-ke-há-zi ha-tár-ba.

Sej, zárda, zárda, a miskolci nagy zárda,

Oda vagyok három évre bezárva.

Zárda ajtó, hulljon le rólad a zár,

Hej, csak még egyszer lehetnék szabad madár.

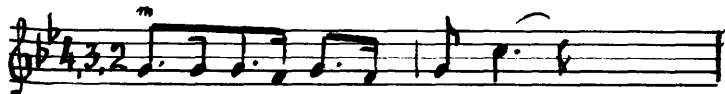
Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/

61 éves Cekeháza, 1967

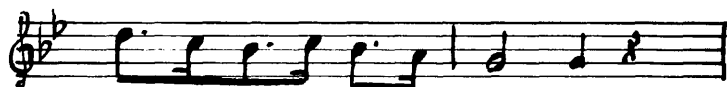
Fuhász, béres és munkásdalok

62. ANDRÁS NAP UTÁN AZ IDŐ

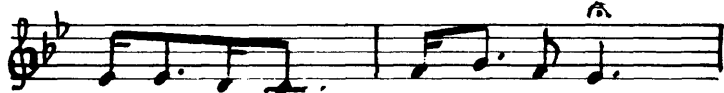
Rubato ♩ = 57

And-rás nap után az i-dő,

Sü-rün tor-nyo-sul a fel-nő.

A nagy ha-vak le-sza-kad-nak,

He-gyet, völgyet be-bo-rit-nak.

Sirnak-rinak a bárányok,
Elfogyott a takarmányok.
Panaszkodnak a juhásznak,
Adjon szénát a báránynak.

Van is olyan fukar gazda,
Ki azt mondja, csapd a gazra.
Van még avar a bokorba,
Had rágja ki az ebadta.

Hallod-e te fukar gazda,
Jó volt a tej, túró nyárba?
Ki a juhát nem teleli,
Jövő nyáron nem is feji!

63. JUHÁSZLEGÉNY, DE FEHÉR A TE KEZED

Parlento rubato

Juhászlegény, de fehér a te kezéd,

Rézkam-pó-val ke-re-sed a ke-nye-red,

Nem mégy te le az Alföld-re ke-pé-re,

Nem süt le a fényes nap fe-ke-té-re.

Kint a pusztán magam lakom egyedül,
Nékem csak a sárgarigó hegedül.
Ő énnékem a kántorom, a papom,
Ő vigasztal, ha van valami bajom.

A rigónak az aranyos csepp szája
Kifütyüli, ha baj van a pusztába.
Kibontották a hodályom oldalát,
Mind elvitték a nyájamnak a javát.

Sivák Barnabás 65 éves
Cekeháza, 1968

64. MEGYEN A NYÁJ

Tempo giusto! = 112

Me-gyen a nyáj, me-gyen a nyáj,

Kör-nyes kö - rül a hegy al - ján.

U - gyan hol áll- jak e - lé - be a

Sü - rü er - dő kö - ze - pé - be?

Tizenhárom rózsás levél,
Ülj le mellém juhászlegény!
Ülj le mellém, ne félj tőlem,
Jó asszony lesz énbőlőlem.

Hallottátok-e már hírét,
Juhászlegény legénységét?
Fűrészsel vágja a májfát,
Hogy ne hallja zuhanását.

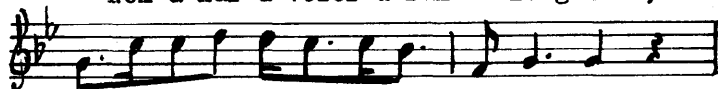
Felveszi a bal vállára,
Viszi Marcsa ablakába.
Kelj fel Marcsa, itt a májfa,
Jó éjszakát, vigyázz rája.

/: Kelj fel babám, itt a májfa,
Jó éjszakát, vigyázz rája. :/

65. NEM AKAR A VEZÉRÜRÜM LEGELNI

Nem a-kar a vezér-ü-rüm le-gel-ni,

Rézcsengőjét keser-vesen csörge-ti.

I-de-gen sza-got érez a ha-tár-ba,

Hát-ra né-zek, hat zsandár a sarkamba.

 Pákolj fel a szamarádra te bojtár,
 Kezed, lábad vasra verjük, de mindjárt!
 Addig én nyájamtól el nem megyek,
 Mig a gazda urammal nem beszélek.

 Kijött már a számadó a tanyából,
 Hová hajtják bojtárom a nyájamtól?
 Elhajtjuk őt a miskolci fegyházba,
 Keze-lába keresztvásba vasalva.

A bojtár is gondolkodik magába,
Rézkampóját fordítja a vállára.
Hat zsandárnak nincsen olyan hatalma,
Hogy engem a nyájamtól elhajtana.

Kérdi tőle a csendőrőrs kapitány,
Hová való születésű vagy, bojtár?
Bórsód-Zemplén Abauj az én hazám,
Ott születtem, ott nevelt fel az anyám.

Sivák Barnabás 65 éves
Cekeháza, 1968

66. NEM IDEVALÓ SZÜLETÉSŰ VAGYOK ÉN

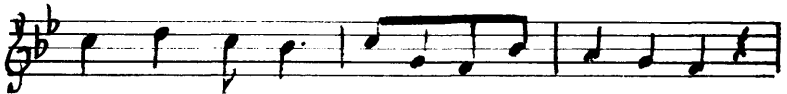
Temp giusto ♩ = 85

Nem i- de-való születé- sü vagyok én,

Mesz- sze föld-ről i-de vándo- rol-tam én.

Igy jár a -ki messze földről vándo-rol,

Nin-csen ba-bá-ja ki vállára borul-jon.

Nem idevaló születésű vagyok én,
Zöld erdőben juhászlegény vagyok én.
Zöld erdőben, ha rám érik az álom,
Babám ölébe a legjobb helyem találok.

Nem vagyok én szép, csak a szemem fekete,
Nem vagyok én az erdőbe remete.
Sem remete, sem a fának levele,
Szeretöm nékem egy piros barna menyecske.

67. ZÖLD ERDŐBEN JUHÁSZLEGÉNY TANYÁJA

Moderato $\text{♩} = 66$

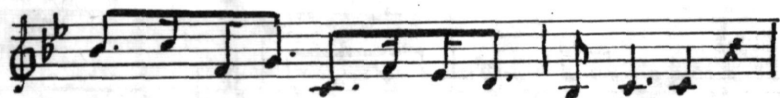
Zöld erdőben juhász-legény ta-nyá-ja,

Juhász-legény furu-lyá-zik ma-gá - ba.

Juhász-legény pu-ha fü-ben he-ve-rész,

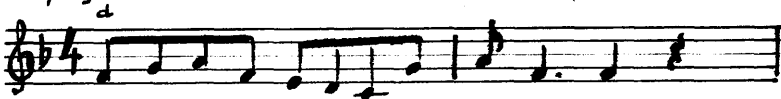
Mel-let-te a sár-ga - ri-gó fü-tyü-rész.

Rigó, rigó, valamennyi mind sárga,
Kifütyöli, ha baj van a pusztába.
Kifütyöli korán reggel, hajnalba
Kelj fel juhász, megviradt a pusztába.

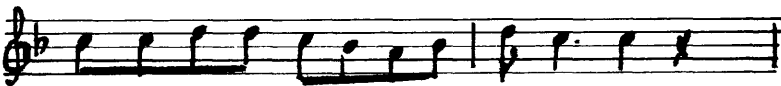
Várhegyi Józsefné /Sivák Julia/
26 éves Cekeháza, 1968

68. BÉRESLEGÉNY JÓL MEGRAKTA SZEKERÉT

Tempo giusto $\text{♩} = 92$

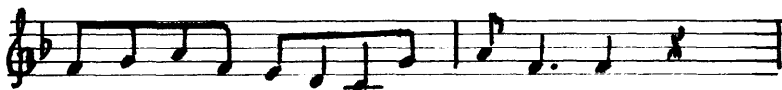
Béres legény jól megrakta sze-ke- rét,

Te-te- jé-ről szólingatja az ök -rét.

Csákó, Csengői ide Badár, ne¹ Zsandár, de ne Zsandár!

A sze-re-tóm kapu-já -ig meg ne állj!

Nyalka béres, hova hajtod az ökröt?

Azt gondolod kis kertembe bekötöd?

Oda bizony nyalka béres nem kötöd, de nem kötöd,

Gyenge a rozsmaring ága, letöröd.

/: Ha letöröm, megfizetem az árát, de az árát,
Barna kislány mégis én járok hozzád. :/

Béreslegény megy az ökröt itatni,

Szeretője vizet víz mosogatni.

Szomoruan huzza fel a sudárfát, a sudárfát,

Hallgatja a szeretője panaszát.

Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/

61 éves Cekeháza, 1968

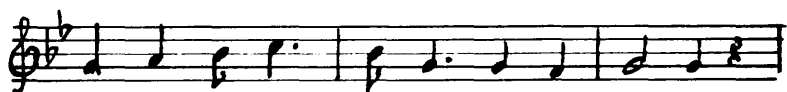
1. Itt nem tagadószó, hanem az állat terelésére szolgáló mintegy vezényszó

69. FUJJÁK MÁR A KÜRTÖT A SZERENCSI GYÁRBA

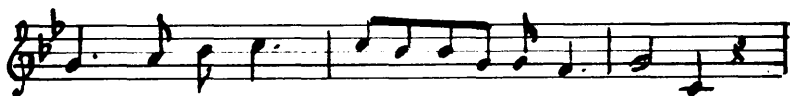
Tempo giusto $\text{♩} = 112$

Fujják már a kürtöt a szerencsi gyárba,

Min-den kis-lány a ba - bá - ját vár-ja.

En is a-zért kerülöm a cukor-gyá-rat,

Es - te nyolc órakor várom a ba - bá - mat.

Sej, haj rigómadár felszállott a fára,

Busul szegény, hogy elhagyta a párja.

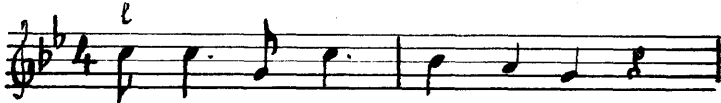
Engemet is elhagyott a babám,

Mégsem sirok, mint a sárgarigó madár.

Fehér Lászlóné /Sivák Anna/
37 éves Abaujszántó, 1970

70. KOVÁCS VAGYOK, JÓ ÉLEK

Moderato $\text{♩} = 94$

Ko- vács va- gyok, jól é - lek,

Ve-szek hü fe - le - sé - get.

Nagy- vá - rad - ról, Ko-lozs-vár-ról,

Gön- dör ha - ju szépsé - get.

Megtanítom szöveget verni,
Hogy kell kenyeret keresni.
Furóval, fogóval,
Meg a nagy kalapáccsal.

Drotár József 80 éves
Abaujszántó, 1973

71. LEÉGETT A NAGY SZERENCSI CUKORGYÁR

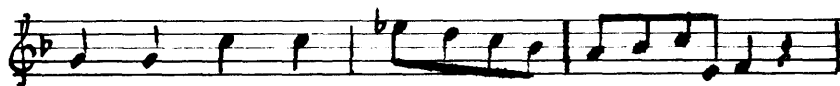
Tempo quasi 1 = 96

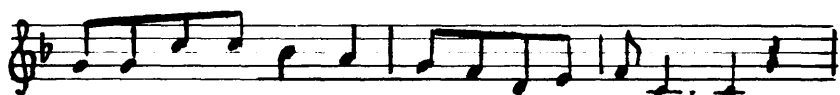
Le - é - gett a nagy szerencsi cukorgyár,

Be-le- é - gett ti-zenhá-rom barna lány.

Ver-je meg az Is-ten azt a jó édes-anyát,

Ki a cukor-gyárnak nevel-te fel a lá -nyát.

Felépült a nagy szerencsi cukorgyár,

Benne sétál egy szép piros barna lány.

Jaj, de szépen nyikorog a sárga cipője,

Cukorgyárba halt meg a barátnője.

Hat órákor megyek a cukorgyárba,

Édesanyám sirva néz ki utánam.

Sirjál anyám, sirba tesz a magas cukorgyár,

Hervadásnak indul a gyárosi lány.

Édesanyám, ha bemegy a szobába,

Rátekint a sok kivasalt ruhára.

Édesanyám, minek az a kivasalt ruha,

Ha a lány a hervad a cukorgyárba.

Fehér Lászlóné /Sivák Anna/

37 éves Mezőzombor, 1970

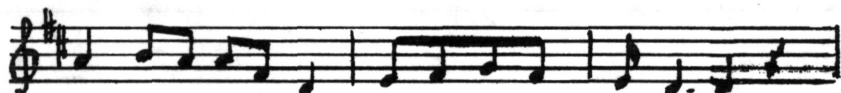
Balladik

72. CSÁTI BIRÓNÉ LÁNYA

Moderato $\text{♩} = 66$

E-zer-kilencszázöt- be, mi történt egyerdőbe?

Két betyár elindult Csáti bi-ró - né fe-lé.

Jó estét, jó estét Csáti biróné asszony,

Talán már aluszik az én kedves galambom?

Ha alszik, költse fel, küldje el a bálba,

Küldje el a bálba, talpig fehér ruhába.

Piros selyem kendőjét kösse a nyakába,

Magos száru cipőjét huzza a lábára.

Jó estét, jó estét, ugyan minek hívtatok,

Úlj le kedves galambom, majd mindjárt megmondjuk.

Huzzátok cigányok estétől reggelig,

Míg a Csáti birólány örökre nem alszik.

F... pihenni, jaj, eressz ki pihenni,

Magos száru cipőmből a vért kiereszteni.

Nem lehet kimenni, nem lehet itt pihenni,

Drága a mussikaszó, nem lehet itt hagyni!

Huzzátok cigányok estétől reggelig,

Míg a Csáti birólány örökre nem alszik.

Átkozott az anya, de még jobban az apa,
Aki egyetlen lányát, a bálba bocsájtja.
Este elbocsájtja, reggelig nem lássa,
Reggel nyolc óra után halva viszik haza.

Harangoznak délre, fél tizenkettőre,
Csáti bíróné lánya már ki van terítve.

Nemcsak ki van terítve, már el is lesz temetve,
A két betyár örökre el is lesz ültetve.

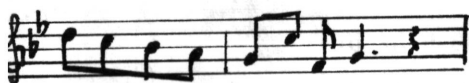
Sivák Barnabásné /Szabó Julianna/
68 éves Cekeháza, 1968

73. FEHÉR LÁSZLÓ BALLADA

Parlando, rubato
m

Lovat lopott Fehér László

A fe-ke-te halom alatt.

Nagyot pattant az ostora,

Meghallotta Gönc városa.

Rajta, rajta Gönc városa,
Fehér László el van fogva.
Meghallotta Fehér Anna,
Hogy a bátyja el van fogva.

Fogd be kocsis hat lovadat,
Tégy be egy zacskó aranyat.
Megyünk Székesfehérvárra,
Bátyám szabadítására.

Fehér Anna erre nem szól,
Végig sétál a folyosón.
Folyosóról folyosóra,
Ugy megy a börtönajtóra.

Fehér László, kedves bátyám,
Aluszol-e, vagy meghaltál?
Se nem alszok, se nem nyugszok,
Most is rólad gondolkodok.

Fehér Anna erre nem szól,
Végig sétál a folyosón.
Folyosóról folyosóra,
Török Antal szobájába.

Török Antal biró uram,
Hoztam neked sok aranyat.
Hoztam neked sok aranyat,
Szabadítsd ki a bátyámat.

Nem kell nékem az aranyod,
Csak egy éjjeli hálásod.
Háljál velem az éjszaka,
Bátyád ki lesz szabadítva.

Fehér Anna erre nem szól,
Végig sétál a folyosón.
Folyosóról folyosóra,
Ugy megy a börtönajtóra.

Kedves bátyám, Fehér László
Hallod mit mond a főbiró?
Háljak vele egy éjszaka,
Bátyám ki lesz szabadítva.

Ne hálj vele, a disznóval,
Akasztófára valóval.
Szüzességedet elveszi,
László bátyád fejét veszi.

Fehér Anna erre nem szól,
Végig sétál a folyosón.
Folyosóról folyosóra,
Török Antal szobájába.

Biró uram, Török Antal!
Mi csörög az udvarodban?
Lovam viszik itatásra,
Zabla csörög a szájába.

Fehér Anna erre nem szól,
Végig sétál a folyosón.
Folyosóról folyosóra,
Ugy megy a börtönajtóra.

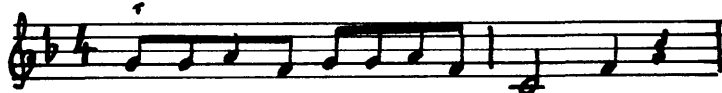
Fehér László, kedves bátyám,
Aluszol-e, vagy meghaltál?
Zörgetnek a többi rabok,
Ne itt keresd a bátyádat.

/: Zöld erdőbe, zöld mezőbe,
Akasztófa tetejébe. :/

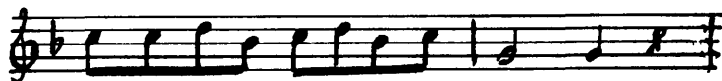
Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

74. GÖNDÖR LIDI BALLADÁJA

Parlando rubato

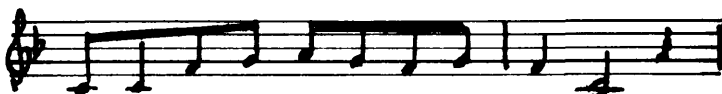
Tud-já-tok-e mi történt Tarján-ba?

Be-le-ugrottegy lány a Ti-szá - ba.

Ki-nek Göndör Li-di volt a ne-ve

Széles- e vi-lág-ra szólt szépsé- ge.

Balatonné kimegy a Tiszára,
Beletekint a szőke Tiszába.
Sirva nézi az ő Lidi lányát,
Hol veti fel a viz göndör haját.

Kedves lányom, ugyan mit gondoltál,
Hogy a szőke Tiszába ugrottál?
Nem gondoltam semmit édesanyám,
Még kell halni a szeretóm után.

Ne sirj lányom, van még a faluba,
Van még több legény is a számodra.
Mit ér nekem, ha én nem szeretem?
Gyász lesz vele az egész életem.

Nagy József 78 éves
Sárazsadány, 1972

A dallam "Nem messze van ide Kismargita" c. dal
távolí változata.

75. ENDRE BÁRÓ

Parlando r

Tul a Tiszán a be-re-gi ha-tá-ron,

Ki -vi -ritott egy nagy hársfa ma-gá-tól.

An-nak a nagy hársfának az al-já- ba

Juhász-le-gény fu-ru-lyá-zik ma-gá- ba.

Furulyaszó felhangzik az ablakon,
Ébren van-e Endre bárókisasszony?
Ébren vagyok, mert nem tudok aludni,
Nem hagy engem a szerelem nyugodni.

Endre báró felnyergeli a lovát,
Körüljárja közel eső tanyáját.
Azt kérdi a legidősebb juhásztól,
Nem látta-é a kisasszonyt valahol?

Báró uram, az igazat megvallva,
Ma két hete, hogy a bojtár oda van.
Ma két hete, hogy a bojtár oda van,
Bizonyára a kisasszony vele van.

Endre báró hintót küld a lányáér'
Kilenc zsandárt meg a juhászlegényért.
Elől jön a kisasszony a hintóba,
Hátul meg a juhászlegény vasalva.

Jaj de szépen megfaragták azt a fát,
Amerre a juhászlegényt akasszák.
Fujja a szél fekete göndör haját,
Jaj Istenem, mért szerettem báró lányt?

A falumon végig menni nem merek,
Fekete gyász borítja a szívemet.
Fekete gyász, hófehér a zsebkendőm,
Juhászlegény volt az első szeretőm.

Bodolai Istvánné 61 éves
Abaujszántó, 1957

76. HAJNALLIK, HAJNALLIK

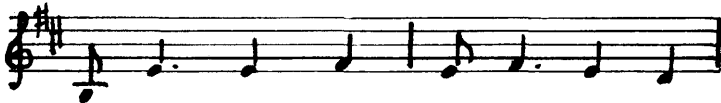
Moderato 1-66

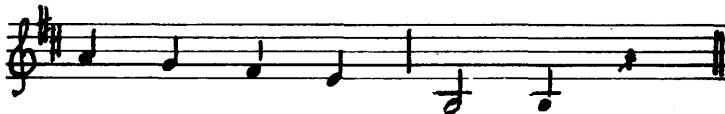
Haj- nal- lik, haj- nal - lik,

De nem jól haj - nal- lik.

A tar- já - ni ha - tár szé - len

Nem jó hir hal - lat - szik.

Megölték egy legényt,
Hatszáz forintjáért.
Bele dobták a Tiszába,
Piros pej lováért.

Borulj a vállamra,
Had vigyelek haza.
Feküdj az apád házánál
Három napig halva.

Tisza be nem vette,
Partjára vetette.
Arra ment a halászlegény,
Hálójába tette.

Arra megy az anyja,
Költi, de nem hallja.
Kelj fel, kelj fel drága fiam
Borulj a vállamra.

Arra megy az apja,
Költi, de nem hallja.
Kelj fel, kelj fel kedves fiam,
Borulj a vállamra.

Borulj a vállamra,
Had vigyelek haza.
Feküdj az anyád házánál
Három napig halva.

Arra megy babája,
Költi, azt meghallja.
Kelj fel, kelj fel szép violám,
Borulj a vállamra.

Borulj a vállamra,
Had vigyelek haza.
Feküdj a babád házánál
Három napig halva.

Kisiratol-e hát
A kapu felfáig?
Kisiratlak drága violám az
Örökös házádig.

Meghuzatod-e hát
A hármas harangot?
Meghuzatom drága violám
Mind a tizenhatot.

Sivák Barnabásné /Szabó Juliani
65 éves Cekeháza, 1968

77. RUGÓ VILMA BALLADÁJA

Piano 1: 57

Hallot-tá-tok nagyTimáron mi tör-tént?

Ru- gó Vil - mát a betyá-rok meg-öl-ték.

Gyenge tes- tét a nagy késsel megszegték,

Át-ko-zot-tak a ga-bo-ná - ba lök-ték.

Megyen másnap, megy az anyja keresni,
Hol fogja az ő lányát megtalálni.
Ott egy ember mindig azt kiabálja,
A te lányod itt van a gabonába.

/: Jaj Istenem, ki ölte meg a lányom,
Kinek vétett ezen a nagy világon?

Ássák már a nagy timári temetőt,
Rugó Vilmát viszik bele legelől.
Rugó Vilmát viszik a temetőbe,
Nagy Ferencet a kállai börtönbe.

Mondjad Ferenc, nem fájt-e a te szived,
Mikor azt a szép barna lányt megölted?
Akkor nem fájt, de most mindjárt meghasad,
Viselem a negyvennyolcas nagy vasat.

MEGJEGYZÉSEK EGYES DALOKHOZ

Az én ökröm. Nagy Józsi bácsi, mint summás, bejárta a fél országot. Ezt a dalt Heves megyei munkahelyein tanulta.

Átkarolta az eget a szivárvány. A Bazsi pusztán (Taktaharkány mellett) Sivák Barnabásné lány korában tanulta. Dohánycsomózás közben énekelgették a tanyasi lányok.

De szeretnék Budapesten ligetben sétálni. Variált formája a táncosok ajkáról ismert "Esteledik a faluba". Nagy Józsi bácsi a század elejétől ismeri ebben a formájában.

Ha kimegyek, ha kimegyek a szántói állomásra. A 20-as évek vándorlási időszakából származik. Az amerikai kivándorlással egyidőben a jobb megélhetés reményében az ország területén is volt vándorlás.

Sajó vize jaj de szépen kanyarog. Néhány hang, vagy ütemnyi változatokkal elterjedt Borsodban.

Sej a cekeházi kastélykertben van egy fa. A dalközlő férje kevés eltéréssel ismer egy hasonló dalt: "Sej barna kislány, mikor tehozzád jártam".

Száll a daru. Népdal énekléseknél a páva műsorokban gyakran hallható eltéréssel. Nagy Józsi bácsi e mixolydos változattal tanulta és énekelte.

A Sivák családból származó katonadalok az első világháború idejéből valók. Sivák Barnabás édesapjától, rokonaitól hallotta és tanította meg a család tagjaival. Elég sokat ismer Sivák Barnabásné. Ő még lány korában családi hallomásból tette magáévá ezeket.

Nagy Józsi bácsi a katonadalokat a fronton (első világháborúban) katona cimboráitól tanulta.

A betyárdalokat a század elején hallotta a sárazsádányi nótafa, aki sokat járt az ország különböző tájain, főleg az Alföldön. Állítja, hogy ezek Rózsa Sándor, Gesztely Bandi, Bogár Imre idejéből származnak, a betyárcsárdák környéki falvakból.

A summásdalokat a Sivák család tagjai és Nagy Józsi bácsi summáséletük idejében tanulták. A summások szálláshelyeiken (hidályokban), valamint munkájuk közben énekelték ezeket.

A szántói széles utca, jaj de nagyon röges. Mi szántóiak szívünkbe zártuk ezt a dalt, kedves emlékként maradt fenn a sárospataki TV adás után (1970). "Pali bácsi, Pali bácsi bemegy a hodályba" versszakát Nagy Józsi bácsitól gyűjtöttem.

Juhászlegény, de fehér a te kezed. Sivák bácsi féltve őrzött dala, még a nagyapjától tanulta. Dalamsorainak egy része más juhászdaloknál is fellelhető.

Kovács vagyok, jól élek. A mult század végéről származik, cigánykovácsokról szól, akik vándoroltak faluról falura, apróbb munkáért bekopogtattak a házakhoz.

Megyen a nyáj. Kodály: Mátrai képek c. vegyeskarában szereplő "A Vidróczi híres nyája" kezdetű dal változata.

Balladák. Mind a "Fehér László", mind az "Endre báró", s a többiek is Borsodban eléggé elterjedtek. Értékes szép változatai megérdemlik a közlést és a terjesztést.

A GYŰJTEMÉNYBEN SZEREPLŐ DALOKBÓL

Sivák Barnabásné (Cekeháza) 24, Nagy József (Sárazsadány) 24, Sivák Barnabás (Cekeháza) 14, Várhegyi Józsefné (Cekeháza) 4, Fehér Lászlóné (Mezőzombor) 3, Bodolai Istvánné (Abaujszántó) 2, Sivák József (Szerencs), Sivák Józsefné (Szerencs), Drotár József (Abaujszántó), Fidrik Jánosné (Abaujszántó), Minarcsik András (Abaujszántó) és Szitkei Andrásné (Vizsoly) pedig 1-1 dalt énekelt.

A dalok jegyzéke
tartalmi csoportosításban

A népdal címe, -kezdő sora Sorsszáma

SZERELMI DALOK

Ablakomba besütött a holdvilág	1
A kiskertem ibolyával van tele	2
Az én ökröm a Virág	3
Az éjszaka elaludtam, de szépet álmodtam	4
Azt mondtad, hogy majd elveszel	5
Átkarolta az eget a szivárvány	6
Beteg a szeretóm, az ágyba fekszik	7
De szeretnék csillag lenni az égen	8
De szeretnék Budapesten ligetbe sétálni	9
Édesanyám, kedves anyám mi van a kötőjébe? ...	10
Elrabolta a Balaton a kedves szeretőmet	11
Ezt a kislányt csuhajja, nem az anyja nevelte.	12
Ha kimegyek, ha kimegyek a szántói állomásra .	13
Jaj,jaj,jaj annak, kinek van szeretője	14
Kiskertemben van egy ágy majoranna	15
Lányom, lányom ne higgy a legénynek	16
Látod babám azt a mandulafát	17
Lekaszálták már a rétet	18
Mikor mentem én a templomba esküdni	19
Nincsen kedvem, mert elvitte a gólya	20
Nincsen nékem egyebem egy pohárnál	21
Rózsát ültettem a gyaloguttra	22

Sajó vize, jaj de szépen kanyarog	23
Sej, a cekeházi kastélykertben van egy fa	24
Sej, kinek nincsen szeretője, babája	25
Száll a daru	26
Szereti a hal a Tisza vizét	27
Tul a Tiszán mandulafa tövébe	28
Vettem egy ágy ibolyát, nem kelt ki	29

KATONADALOK

Beteg vagyok, gyógyítani nem lehet	30
Egy jó anya készül az állomásra	31
El kell menni katonának messzire	32
Elmennék én tinálatok az este	33
Este van, este van, elmúlt kilenc óra	34
Igyunk azért, aki busul	35
Játszik a szél, csuhaj játszik a szél	36
Kaszárnya, kaszárnya	37
Katona vagy babám, az lettél	38
Kerek dombon van a miskolci nagy kaszárnya	39
Kis kalapom darutollas, virágos	40
Kis pej lovam lába	41
Kis-Zsadányban, Kis-Zsadányban vettem egy sárga csikót	42
Kizöldült már a zsadányi erdő	43
Lehullott már a bazsarózsa levele	44
Mikor megyek a vizitációra	45
Tizenkettes magyar huszár, ha felül a lovára ..	46

Verd meg Isten, ki a gőzöst csinálta 47

BETYÁRDALOK

Cekeházi birónak két szép lovat mondanak 48

Csaplárosné hallja 49

Csaplárosné, hozzon egy liter bort 50

Fuj, süvölt a Mátra szele 51

Lóra csikós, lóra 52

Nem messze van ide Kismargita 53

A RABSÁG ÉS BUJDOSÁS DALAI

A mezei kis pacsirta 54

Hallottad-e hírét Borsod vármegyének? 55

Ősszel száll a fecske madár dél felé 56

SUMMÁSDALOK

A szántói széles utca, jaj de nagyon röges 57

Fekete cserepes a cekeházi nagy raktár 58

Intéző ur, ha kiáll a kiskertbe 59

Jaj, de sokat arattam kepébe 60

Sej, uj a csizmám, el akarom viselni 61

JUHÁSZ, BÉRES ÉS MUNKADALOK

András nap után az idő 62

Juhászlegény, de fehér a te kezéd 63

Megyen a nyáj 64

Nem akar a vezérürüm legelni	65
Nem idevaló születésű vagyok én	66
Zöld erdőben juhászlegény tanyája	67
Béreslegény jól megrakta szekerét	68
Fujják már a kürtöt a szerencsi gyárba	69
Kovács vagyok, jól élek	70
Leégett a nagy szerencsi cukorgyár	71

BALLADÁK

Csáti biróné lánya	72
Lovat lopott Fehér László	73
Göndör Lidi balladája	74
Endre báró	75
Hajnallik, hajnallik	76
Rugó Vilma balladája	77

BETŰRENDES TARTALOMMUTATÓ

A népdal címe, -kezdősora	Sorszám
Ablakomba besütött a holdvilág	1
A kiskertem ibolyával van teli	2
A mezei kis pacsirta	54
András nap után az idő	62
A szántói széles utca	57
Átkarolta az eget a szivárvány	6
Az éjszaka elaludtam, de szépet álmodtam	4
Az én ökröm a Virág	3
Azt mondtad, hogy majd elveszel	5
Beteg a szeretóm, az ágyba fekszik	7
Beteg vagyok, gyógyítani nem lehet	30
Béreslegény jól megrakta szekerét	68
Cekeházi birónak két szép lovat mondanak	48
Csáti biróné lánya	72
Csaplárosné hallja	49
Csaplárosné hozzon egy liter bort	50
De szeretnék Budapesten ligetben sétálni	9
De szeretnék csillag lenni az égen	8
Egy jó anya készül az állomásra	31
El kell menni katonának messzire	32
Elmennék én tinálatok az este	33
Elrabolta a Balaton a kedves szeretómet	11
Endre báró	75

Este van, este van, elmúlt kilenc óra	34
Ezt a kislányt csuhajja, nem az anyja nevelte .	12
Édesanyám, kedves anyám mi van a kötőjébe?	10
Fekete cserepes a cekeházi nagy raktár	58
Fujják már a kürtöt a szerencsi gyárba	69
Fuj, süvölt a Mátra szele	51
Göndör Lidi balladája	74
Hajnallik, hajnallik	76
Ha kimegyek, ha kimegyek a szántói állomásra ..	13
Hallottad-e hirét Borsod vármegyének?	55
Igyunk azért, aki busul	35
Intéző ur, ha kiáll a kiskertbe	59
Jaj, de sokat arattam kepébe	60
Jaj, jaj, jaj annak, kinek van szeretője	14
Játszik a szél, csuhaj játszik a szél	36
Juhászlegény, de fehér a te kezed	63
Kaszárnya, kaszárnya	37
Katona vagy babám, az lettél	38
Kerek dombon van a miskolci nagy kaszárnya	39
Kis kalapom darutollas, virágos	40
Kis kertemben van egy ágy majoranna	15
Kis pej lovam lába	41
Kis-Zsadányban, Kis-Zsadányban vettem egy sárga csikót	42
Kizöldült már a zsaenáyi erdő	43
Kovács vagyok, jól élek	70

Lányom, lányom ne higgy a legénynek	16
Látod babám azt a mandulafát?	17
Leégett a nagy szerencsi cukorgyár	71
Lehullott már a bazsarózsa levele	44
Lekaszálták már a rétet	18
Lóra csikós, lóra!	52
Lovat lopott Fehér László	73
Megyen a nyáj	64
Mikor megyek a vizitációra	45
Mikor mentem én a templomba esküdni	19
Nem akar a vezérürüm legelni.	65
Nem idevaló születésű vagyok én	66
Nem messze van ide Kismargita	53
Nincsen kedvem, mert elvitte a gólya	20
Nincsen nekem egybem egy pohárnál	21
Ősszel száll a fecske madár dél felé	56
Rózsát ültettem a gyalogutra	22
Rugó Vilma balladája	77
Sajó vize, jaj de szépen kanyarog	23
Sej, a cekeházi kastélykertben van egy fa	24
Sej, kinek nincsen szeretője, babája	25
Sej, uj a csizmám, el akarom viselni	61
Száll a daru	26
Szereti a hal a Tisza vizét	27
Tizenkettes magyar huszár, ha felül a lovára ..	46
Tul a Tiszán mandulafa tövébe	28

Verd meg Isten, ki a gőzöst csinálta	47
Vettem egy ágy ibolyát, nem kelt ki	29
Zöld erdőben juhászlegény tanyája	67

Tartalom

Utravaló / Vass Lajos /.....	5
Előszó / Bakonyi Béla /.....	9
Szerelmi dalok.....	11
Katonadalok.....	41
Betyárdalok.....	61
Rabság és bujdosás dalai.....	67
Summásdalok.....	73
Juhász-, béres- és munkásdalok.....	79
Balladák.....	91
Megjegyzések egyes dalokhoz.....	102
Adatközlők.....	104
A dalok jegyzéke tartalmi csoportosításban....	105
Betűrendes tartalommutató.....	109
Tartalom.....	113

